

**S P R A W O Z D A N I E
Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KOŚCIANIE
ORAZ
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY

ZA 2024 ROK
PREZENTACJA POTRZEB**

Kościan, dnia 18 kwiecień 2025 r.

Spis treści	
I. PODSTAWY PRAWNE.	4
II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.	5
1. Zadania własne:	5
2. Zadania zlecone:	6
III. III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.	7
IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2024 R.	8
1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2024 r. (art. 15 pkt 4).	8
2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2023 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).	9
3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna (art. 15 pkt 2 i 5).	10
4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).	12
5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust.1).	13
6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art.17 ust.1 pkt 20).	14
7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).	14
8. Sprawowanie opieki przez kuratora i opiekuna prawnego	16
V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.	16
1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA W KOŚCIANIE (Świetlica).	17
2. Wspieranie rodziny w funkcji opiekuńczo – wychowawczej: ASYSTENCI RODZINY.	18
3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej (KIS).	18
4. Świadczenie pomocy w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW).	19
5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego w ramach Zespołu Doradztwa Rodzinnego (ZDR).	20
6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”.	20
7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.	22
8. Wspieranie w ramach zadania pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”.	22
VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.	22
1. Realizacja świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”	22
2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.	23
3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów.	25
4. Realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny.	25
5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.	26
VII. REALIZACJA „PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2022-2024”.	27
VIII. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.	30
1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	30
2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej.	31
3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.	37
4. Łagodzenie skutków zimy; Program „Akcja zima”.	39
5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.	40
6. Realizacja zadań wynikających z programu „Czyste powietrze”.	40
7. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami wynikającymi ze wzrostu cen energii, gazu i innych źródeł ogrzewania.	40
IX. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.	41

1. Kontynuacja projektu pn. „Kościańskie Pudełko Życia”	41
2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024.	41
3. Program pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024.	42
4. Program „Opieka 75 +” – Edycja 2024.	42
5. Program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” - Edycja 2024.	43
6. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.	44
7. Program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”	44
8. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024 – 2027”.	44
X. REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z POMOCĄ OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA.	45
XI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE WEDŁUG ŹRÓDŁA FINANSOWANIA (wartość w zł).	47
XII. REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016-2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.	50
XIII. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	51
1. Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie, w tym:	51
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych, w tym:	52
3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym:	52

I. PODSTAWY PRAWNE.

- 1 Podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu, o które Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie (OPS) realizował zadania merytoryczne były następujące ustawy oraz przepisy wydane do ich wykonania:
 - 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.),
 - 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r., poz. 2151),
 - 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917),
 - 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939),
 - 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1673),
 - 6) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1335),
 - 7) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.),
 - 8) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.),
 - 9) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r., poz. 750),
 - 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r., poz. 1576),
 - 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.),
 - 12) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r., poz. 475),
 - 13) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49),
 - 14) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz.U. z 2024 r., poz. 266.),
 - 15) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024, poz.54 ze zm.),
 - 16) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2024, poz.167 ze zm.),
 - 17) ustawa z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2024 r., poz. 1491),
 - 18) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2022 r., poz. 2241),
 - 19) Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2447).
- 2 Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowano również w oparciu o następujące podstawy prawne:
 - 1) statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, przyjęty uchwałą nr XVIII/200/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie ze zm.,

- 2) uchwałę nr LII/634/23 Rady Miejskiej Kościana z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Kościan z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2024,
- 3) uchwałę nr XXXII/408/22 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022–2025,
- 4) uchwałę nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”, od października 2024 r. uchwała nr VIII/52/24 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 października 2024 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2024-2030”,
- 5) uchwałę nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 6) uchwałę nr XI/126/19 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościan na lata 2020-2024,
- 7) uchwałę nr XXVII/338/21 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 października 2021 r. w sprawie „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2022-2024”,
- 8) uchwałę nr XX/206/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie współdziałania miasta Kościana z jednostkami samorządu terytorialnego innymi organizacjami w aktywnych formach walki z bezrobociem (ze zm.).

II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.

1. Zadania własne:

- 1) sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2023 dla Gminy Miejskiej Kościan (ocena dokonywana jest za rok poprzedni),
- 2) realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki, i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- 3) tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- 4) prowadzenie diagnostyki osób, rodzin i środowisk,
- 5) prowadzenie pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa, prewencji, w tym działań wspierających i korekcyjnych,
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych,
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, np.:
 - a) w szczególności na zakup żywności, leków, odzieży, opału itp.,
 - b) na pokrycie wydatków związanych z wypłatą świadczeń zdrowotnych osobom nieposiadającym ubezpieczenia, w tym osobom w kryzysie bezdomności,
 - c) na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,

- 8) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- 9) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej,
- 10) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- 11) dożywianie dzieci,
- 12) sprawienie pogrzebu, w tym osobom w kryzysie bezdomności,
- 13) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 14) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 15) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- 16) wypłacanie wynagrodzenia w wysokości ustalonej przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki przez kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych,
- 17) prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej wsparcia dziennego; Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 18) prowadzenie spraw związanych z wypłatą dodatków mieszkaniowych,
- 19) organizowanie wsparcia w Klubie Integracji Społecznej,
- 20) aktywizacja społeczności lokalnej w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW) i Klubu Wolontariusza,
- 21) współpraca z powiatowym urzędem pracy.

2. Zadania zlecone:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- 3) realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 4) prowadzenie postępowania wobec osób uprawnionych do alimentów; obsługa Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- 5) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną dla uczniów,
- 6) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego,
- 7) realizacja zadań związanych z refundacją podatku VAT i bonem energetycznym,
- 8) prowadzenie postępowania w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 9) wypłacanie wynagrodzenia w wysokości ustalonej przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki przez opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych,
- 10) realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny,
- 11) realizacja zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych,
- 12) prowadzenie postępowań w sprawach dochodu na potrzeby Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 13) realizacja pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- 14) sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.

Zadania z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego oraz projekty i programy specjalne realizowano w następujących, wyspecjalizowanych działach OPS:

- 1. **Dział Pomocy Środowiskowej**, w tym:
 - 1) Sekcja Pomocy Społecznej,
 - 2) Sekcja Usług Opiekuńczych,
 - 3) Sekcja Asystentów Rodziny,
 - 4) Zespół Doradztwa Rodzinnego.
- 2. **Dział Realizacji Świadczeń**, w tym:
 - 1) Sekcja Świadczeń Społecznych,
 - 2) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Dodatku Energetycznego,
 - 3) Sekcja Pomocy Materialnej dla Uczniów.
- 3. **Dział Zabezpieczenia Społecznego.**
- 4. **Dział Aktywności Lokalnej**, w tym:
 - 1) Świetlica Socjoterapeutyczna,
 - 2) Klub Integracji Społecznej,
 - 3) Lokalne Centrum Wolontariatu.
- 5. **Dział Organizacyjny**, w tym:
 - 1) Sekcja Spraw Kadrowo-Płacowych,
 - 2) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza.
- 6. **Dział Ekonomiczno-Finansowy.**

Strukturę zatrudnienia oraz średnie wynagrodzenie pracowników prowadzących pracę socjalną i obsługę klientów Ośrodka w 2024 r. ilustruje tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2023 r.	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2024 r.	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Zatrudnienie ogółem w osobach	54	52	96,30
2.	Zatrudnienie w przeliczeniu na etaty, w tym: 1) Dział Pomocy Środowiskowej, 2) Dział Realizacji Świadczeń, 3) Dział Zabezpieczenia Społecznego 4) Dział Organizacyjny, 5) Dział Aktywności Lokalnej, 6) Dział Ekonomiczno-Finansowy, 7) Dyrekcja i stanowiska samodzielne.	53,00 18 5 6 9,5 6 5 3,5	51,00 17 5 6 7,5 7 5 3,5	96,23 94,44 100,00 100,00 71,25 116,67 100,00 100,00
3.	Średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników (brutto, bez jednorazowych wypłat)	Wg stanu na 31.12.2023 r.	Wg stanu na 31.12.2024 r.	Dynamika w %
	Ogółem, w tym: 1) pracownicy obsługi merytorycznej (pracownicy socjalni, opiekunki środowiskowe, asystenci rodziny, pracownicy DAL), 2) pracownicy administracyjni (kierownictwo, pracownicy księgowości, płac i kadr, działu zabezpieczenia społecznego).	5.212,85 4.871,94 5.580,49	6.264,38 5.987,83 6.566,12	120,17 122,90 117,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji kadrowej i księgowej.

Zatrudnienie wg stanu na 31 grudnia 2024 r. uległo zmniejszeniu w porównaniu z rokiem 2023. Zmianie uległa struktura zatrudnienia w poszczególnych działach, co wynikało z potrzeby dostosowania organizacji Ośrodka do potrzeb i zakresu realizowanych zadań. Szczegółowy przebieg zmian kadrowych przedstawiał się następująco:

- 1) rozwiązanie stosunku pracy z uwagi na przejście na emeryturę 2 osoby,
- 2) nawiązanie stosunku pracy (zastępstwo) 1 osoba,
- 3) zgon pracownika 1 osoba,
- 4) zmiana z pełnego etatu na 1/2 etatu 1 osoba.

Wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia pracowników spowodowany był:

- 1) waloryzacją wynagrodzeń średnio o 600,00 zł,
- 2) wzrostem dodatku za wieloletnią pracę, tzw. „stażowego”,
- 3) wypłatą dodatków motywacyjnych w związku z realizacją rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027”,
- 4) wypłatą dodatków specjalnych z tytułu realizacji dodatkowych zadań, finansowanych z środków zleconych:
 - a) "Korpus Wsparcia Seniora",
 - b) "Warsztat Kariery".

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2024 R.

1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2024 r. (art. 15 pkt 4).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie prowadził stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikowano osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi.

Diagnozowanie problemów społecznych oraz analiza struktury świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, pozwoliły:

- 1) rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym,
- 2) wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracały się o pomoc socjalną,
- 3) określić zapotrzebowanie na świadczenia socjalne,
- 4) określić zapotrzebowanie na usługi społeczne.

Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela, wskazująca powody, dla których w 2024 r. przyznana została pomoc socjalna.

L.p.	Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
		2023 rok	2024 rok	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ubóstwo.	166	137	82,53
2.	Bezdomność.	26	22	84,62
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa.	48	35	72,92
4.	Bezrobocie.	118	92	77,97
5.	Niepełnosprawność.	229	239	104,37
6.	Długotrwała choroba.	322	324	100,62

7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	95	60	63,16
	- rodziny niepełne,	65	41	63,08
	- rodziny wielodzietne.	41	26	63,41
8.	Przemoc w rodzinie.	6	10	166,67
9.	Alkoholizm.	51	52	101,96
10.	Narkomania.	3	6	200,00
11.	Trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego.	5	4	80,00
12.	Sytuacje kryzysowe (np. umieszczenie w ośrodku).	1	3	300,00
	Liczba rodzin objęta wsparciem w ramach pomocy społecznej	2023 rok	2024 rok	Dynamika w %
		468	448	95,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z programu do obsługi świadczeń pomocy społecznej.

Analiza struktury świadczeń, dokonana wg kryterium dysfunkcyjności wykazała, że powody, dla których udzielona została pomoc na przestrzeni ostatnich dwóch lat, nie uległy istotnym zmianom. Zauważalny jest jednak wzrost liczby osób z niepełnosprawnością, u których zdiagnozowano choroby o długotrwałym charakterze i które objęto różnego rodzaju wsparciem. Odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z świadczeń finansowych pomocy społecznej. Znaczny wpływ na tę sytuację ma brak waloryzacji kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy finansowej przy jednoczesnym wzroście najniższego wynagrodzenia. Pomimo wzrastającego wynagrodzenia, uwzględniając znaczne podwyżki cen żywności, energii, gazu, można stwierdzić, że osiągnięte dochody nie pozwalają na bezpieczne egzystowanie rodzin i starszych, samotnych osób.

Szczególnym zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta cieszyła się pomoc niepieniężnymi formami wsparcia, w tym pracą z rodziną, poradnictwem specjalistycznym, wolontariatem, pomocą w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach, wsparciem kierowanym do seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów, a także we wspieraniu kompetencji wychowawczych itp. Trend ten wskazuje na konieczność zmian w pomocy społecznej i rozszerzenie oferty usług społecznych.

Udzielając wsparcia wskazywano na powód ważący w danym środowisku, co podwyższało jedne wskaźniki, a obniżało inne.

W oparciu o badania przeprowadzone w Ośrodku sporządzono plan potrzeb społecznych o charakterze materialnym i niematerialnym, stanowiący podstawę do:

- 1) określenia kierunków działań w zakresie prowadzonej pracy socjalnej i realizacji usług społecznych,
- 2) sporządzenia planu finansowego, uwzględniającego wysokość środków na pomoc przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej,
- 3) określenia wysokości dotacji na realizację zadań własnych i zleconych.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2023 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).

W 2024 r., zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2023 r. (ocena dokonywana jest za rok poprzedni). W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej sporządzono ocenę, która dotyczyła m.in.:

- 1) osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- 2) rodzaju problemów i ich rozkładu ilościowego,

- 3) infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych,
- 4) nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej bez względu na podmioty realizujące i finansujące.

Na podstawie art. 16 a ust. 4, ocena za rok 2023 wraz z rekomendacjami przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana na sesji w dniu 20 czerwca 2024 r. Dokument stanowił podstawę do:

- 1) zaprezentowania w sprawozdaniu za rok 2023 potrzeb w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej),
- 2) planowania budżetu na rok następny.

3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna (art. 15 pkt 2 i 5).

Realizując zadania w zakresie diagnozowania rodzin i środowisk oraz prowadzenia pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- 1) **przeprowadzano analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** Badania wykonywano w formie wywiadów środowiskowych, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczeń.

Sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika w %
1.	2	3	4	5 (4:3)
1.	Liczba przyjętych wniosków.	2030	1.867	91,97
2.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	1.608	1.529	95,09
	Liczba wydanych decyzji,	2.127	1.983	93,23
3.	w tym:			
	- przyznające świadczenie,	1.875	1.735	92,53
	- odmowne,	25	14	56,00
	- pozostałe.	227	234	103,08
4.	Liczba zawartych umów,	11	15	136,36
5.	Liczba wywiadów przeprowadzona przez jednego pracownika socjalnego.	146	127	86,99

Źródło: Opracowanie własne.

W 2024 r. odnotowano spadek liczby wniosków o świadczenia z pomocy społecznej, a także decyzji przyznających pomoc. Powodem tego stanu rzeczy jest wzrost płacy minimalnej przy braku waloryzacji kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy finansowej. Obserwuje się zjawisko tzw. „ukrytego ubóstwa”, kiedy to osoby i rodziny nie spełniają kryteriów dochodowych uprawniających do pomocy finansowej, a posiadane środki nie wystarczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb. Liczba wywiadów środowiskowych utrzymuje się na stałym poziomie, ponieważ w związku z innymi zadaniami realizowanymi przez pracowników socjalnych (wojna w Ukrainie, realizowanie procedury Niebieskiej Karty), wydłużono okres przyznania świadczeń na podstawie jednego wniosku.

W celu realizacji pracy socjalnej na terenie miasta Kościana zatrudnionych pozostaje 12 pracowników socjalnych w 12 rejonach obejmujących wszystkie osiedla i ulice miasta.

Zgodnie ze standardami, określonymi w ustawie o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11) „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na

2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin”. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie spełnia standardy ustawowe,

- 2) **udzielano pomocy w rozwiązywaniu spraw osób w trudnej sytuacji życiowej.** Celem pracy socjalnej w środowisku była poprawa funkcjonowania osób i rodzin; rozwijanie ich aktywności i wzmacnianie samodzielności życiowej, a w konsekwencji uniezależnienie podopiecznych od świadczeń Ośrodka,
- 3) **działania podejmowane przez pracowników socjalnych ilustruje poniższa tabela:**

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika w %
		Liczba osób		
1	2	3	4	5
1.	Poradnictwo, (psychologiczne, prawne, rodzinne).	641	595	92,82
2.	Interwencja kryzysowa, w tym: umieszczenie osoby w kryzysie bezdomności w schronisku lub innej placówce, umieszczenie matki z dzieckiem w ośrodku interwencji, kierowanie osoby zagrożonej do dps, pomoc w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zabezpieczenie dziecka, wystąpienie do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich itp.	206	130	63,11
3.	Praca socjalna, w tym: podpisywanie kontraktów socjalnych, mobilizujących klientów np.: do aktywizacji zawodowej, podjęcia leczenia odwykowego, uregulowania sytuacji mieszkaniowej, współpracy z psychologiem itp.	855	812	94,97

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach poradnictwa oraz pracy socjalnej, nakierowanej na profilaktykę, wskazywano klientom sposób rozwiązywania problemów, przy użyciu własnych zasobów i możliwości oraz wsparcia zewnętrznego,

- 4) **pobudzano aktywność społeczną osób i rodzin, inicjując różnorodne formy pomocy,** w tym:
 - a) organizowano system doręczania korespondencji miejscowej przez klientów korzystających z pomocy społecznej (pozostających w trudnej sytuacji finansowej). Program realizowano w ramach prac społecznie użytecznych, dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Ta forma aktywizacji objęła 14 osób,
 - b) skierowano 4 osoby do realizacji prac społecznie użytecznych w MZGMiD,
 - c) kontynuowano dodatkowe formy wsparcia i aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono w dziale VIII.2) – „Realizacja innych zadań polityki społecznej. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej”,
 - d) współpracowano z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie, w ramach czego m.in. zgłaszano konieczność podjęcia działań w stosunku do osób spełniających wymogi art. 24 i 25 ustawy o wychowaniu

- w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, kontaktowano środowiska zagrożone z poradnią leczenia uzależnień i uzgadniano formy pomocy rodzinom, w których występuje choroba alkoholowa,
- e) współpracowano z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk niekorzystnych społecznie, w tym z: kuratorami sądowymi, pedagogami i psychologami szkolnymi, Strażą Miejską, Policją itp.

4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).

Świadczenia pieniężne wypłacano klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie po spełnieniu warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej), tj.:

- 1) miesięcznego kryterium dochodowego, które wynosiło:
 - a) dla osoby samotnie gospodarującej 776,00 zł,
 - b) dla osoby w rodzinie 600,00 zł,
- 2) kryterium dysfunkcyjności (tabela str. 8).

Świadczenia wypłacano w formie:

- 1) **zasiłku okresowego** przyznawanego w szczególności w przypadku wystąpienia dysfunkcji społecznej, związanej z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem oraz możliwością nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty). W 2024 r. zasiłek okresowy przyznano 73 rodzinom, udzielając 278 świadczeń na okres od 1 do 3 miesięcy. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 323,40 zł miesięcznie (w 2023 r. – 334,40 zł). Ogólna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła **89.905,00 zł**, tj. o 31.266,00 zł mniej, aniżeli w roku 2023. Świadczenie sfinansowano w 99,91% z dotacji celowej budżetu Wojewody Wielkopolskiego.

Struktura zasiłków okresowych wg kryterium dysfunkcyjności:

- a) bezrobocie 35 rodzin,
- b) długotrwała choroba 17 rodzin,
- c) niepełnosprawność 21 rodzin,
- d) inne (np. potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, itp.) 5 rodzin,
- e) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego 2 rodziny,

- 2) **zasiłku celowego** przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, w szczególności:

- a) na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, ogrzewania, w tym opału, odzieży, żywności, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia,
- b) na pokrycie kosztów drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, wyposażenia mieszkania, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, itp.,
- c) na pokrycie kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. W 2024 r. zasiłek celowy przyznano 128 rodzinom na ogólną kwotę 29.278,30 zł, tj. o 37.663,70 zł mniej, aniżeli w roku 2023. Średnia kwota przyznanego zasiłku wynosiła 254,59 zł i wahała się od 34,14 zł do 1.800,00 zł w przypadku jednej rodziny,

- 3) **specjalnego zasiłku celowego**, przyznawanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli dochód w rodzinie przekraczał kryterium dochodowe, a okoliczności uzasadniały przyznanie świadczeń.

W 2024 r. przyznano specjalny zasiłek celowy 69 rodzinom na kwotę 41.792,97 zł tj. o 9.615,97 zł więcej, aniżeli w roku 2023. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 366,61 zł,

- 4) **zasiłku stałego**, przyznawanego osobie pełnoletniej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały ustalany jest w wysokości różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego, a posiadanym dochodem, z tym, że kwota zasiłku mogła być wyższa niż 1.000,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej, dla osoby w rodzinie 780,00 zł.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 100,00 zł miesięcznie.

W 2024 r. przyznano zasiłek stały 87 osobom (o 2 więcej aniżeli w 2023 r.).

Wypłacono 794 świadczenia (o 26 więcej aniżeli w 2023 r.) na kwotę **621.081,83 zł**, tj. o 136.006,47 zł, więcej aniżeli w 2023 r.

Średnia wysokość przyznanego zasiłku wyniosła 782,22 zł. Wypłata zasiłków stałych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, może być sfinansowana ze środków budżetu państwa do wysokości 100%. W 2024 r. dotacja przekazana na ten cel wyniosła 537.543,74 zł i stanowiła 86,55% poniesionych wydatków.

5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust.1).

- 1) zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało 21 osób, w tym 5 osób skierowanych na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt 20 osób. Jedna osoba finansowała w pełni pobyt w DPS ze środków własnych i rodziny. Gmina wносиła opłatę zastępczą, która została w całości zrefundowana przez rodzinę.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

- mieszkaniec domu – nie więcej niż 70% swojego dochodu,
 - małżonek, zstępni przed wstępnymi – jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego,
 - gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy, a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby,
- 2) średni koszt utrzymania w domach pomocy społecznej, do których kierowano podopiecznych wynosił 6.283,72 zł miesięcznie,
- 3) wydatki, poniesione z tytułu pobytu mieszkańców miasta Kościana w DPS w 2024 r. wyniosły **1.057.243,74 zł** i były wyższe od wydatków poniesionych w 2023 r. o 253.157,46 zł (dynamika 131,48%). Przyczyną zwiększenia wydatków był wzrost cen za utrzymanie jednego miejsca w domach pomocy społecznej.

Rok	2021	2022	2023	2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6 (5:2)
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wg	4277,58	4537,10	5362,30	6283,72	146,90

stawek organów prowadzących w zł					
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca ponoszony przez Gminę Miejską Kościan w zł	3030,00	3100,00	3750,00	4400,00	145,21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art.17 ust.1 pkt 20).

- 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługiwały osobom, pobierającym zasiłek stały i świadczenia opiekuńcze, które nie podlegały ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- 2) w 2024 r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu:
 - a) zasiłku stałego 84 osobom na kwotę 55.684,06 zł,
 - b) świadczenia opiekuńczego 123 osobom na kwotę 359.495,13 zł,
- 3) kwota odprowadzonych składek wyniosła 415.179,19 zł i była wyższa od składek opłaconych w 2023 r. o 110.645,12 zł.

Powodem wzrostu było zwiększenie o 35,71% wypłat z tytułu świadczenia pielęgnacyjnego.

7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).

Realizując zadania określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek organizował i świadczył usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób starszych, chorych, z niepełnosprawnościami, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagały opieki innych osób, a nie zawsze rodzina mogła zorganizować takie wsparcie. W ramach usług opiekuńczych udzielano pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i wykonywano czynności pielęgnacyjno-higieniczne. Usługi świadczone:

- na terenie miasta Kościana, w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy,
- na wniosek zainteresowanego,
- we wszystkie dni tygodnia w godz. od 7:00 do 22:00.

1) sytuacja w zakresie świadczenia usług opiekuńczych (bez usług specjalistycznych):

L.p.	Temat	2023	2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	22.400,00	31.170,00	139,15
2.	Liczba podopiecznych	65	78	120,00
3.	Liczba opiekunów	28	26	92,86
4.	Dochody z tytułu odpłatności w zł	426.630,34	453.203,91	106,23
5.	Wydatki w zł	853.342,89	1.018.680,93	119,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej i usług opiekuńczych.

2) sytuacja w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych:

L.p.	Temat	2023	2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4 : 3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	551	2021	366,79
2.	Liczba podopiecznych	2	4	200,00
3.	Liczba opiekunek posiadających uprawnienia	12	13	108,33
4.	Dochody z tytułu odpłatności w zł	9.011,87	24.260,70	269,21
5.	Wydatki w zł	21.432,88	104.974,32	489,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej i usług opiekuńczych.

3) sytuacja w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w ramach Programu „Opieka 75+”:

L.p.	Temat	2023	2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4 : 3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	9.109	13.887	152,45
2.	Liczba podopiecznych	29	47	162,07
3.	Liczba opiekunek	28	26	92,86
4.	Wkład własny Gminy w zł	190.004,50	233.748,41	123,02
5.	Środki z budżetu państwa w zł	135.702,60	182.306,11	134,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej i usług opiekuńczych.

4) koszty realizacji:

- a) cena jednej godziny usług opiekuńczych, wyliczona zgodnie z uchwałą nr X/107/15 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 listopada 2015 r. **wynosiła w 2024 r. 29,96 zł**, co stanowi 70% stawki godzinowej ponoszonej przez Gminę Miejską Kościan, i była wyższa o 4,16 zł od ceny w 2023 r. Kwota 29,96 zł stanowiła podstawę do obliczenia odpłatności dla klientów korzystających z usług opiekuńczych. Cena jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 37,66 zł, kwota ta również odpowiada 70% stawki godzinowej ponoszonej przez Gminę Miejską Kościan,
- b) **realny koszt** świadczenia usług opiekuńczych w 2024 r. **wyniósł 981.531,54 zł** (wydatki minus dochody tj. wydatki usług opiekuńczych + wkład własny gminy dot. programu „Opieka 75+” plus środki z budżetu państwa związane z programem „Opieka 75+” minus dochody z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze) i był wyższy od kosztów poniesionych w 2023 r. o 229.111,89 zł. Natomiast **realny koszt świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych** w 2024 r. wyniósł 80.713,62 zł (wydatki – dochody).

W 2024 r. odnotowano spadek liczby godzin przepracowanych w stosunku do roku 2023. Sytuację ilustruje poniższe zestawienie:

• liczba godzin przepracowanych w 2019 r.	53.578,00
• liczba godzin przepracowanych w 2020 r.	35.769,00
• liczba godzin przepracowanych w 2021 r.	34.845,00
• liczba godzin przepracowanych w 2022 r.	31.918,50
• liczba godzin przepracowanych w 2023 r. (usługi opiek. i „Opieka 75+”)	31.509,00
• liczba godzin przepracowanych w 2024 r. (usługi opiek. i „Opieka 75+”)	31.170,00

Mniejsze wykonanie godzin usług opiekuńczych w 2024 roku związane było z pobytami podopiecznych w placówkach służby zdrowia oraz korzystaniem z usług w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024 r. oraz „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” edycja 2024, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie.

8. Sprawowanie opieki przez kuratora i opiekuna prawnego.

Wynagrodzenie przyznaje się opiekunowi za sprawowanie opieki nad całkowicie ubezwłasnowolnioną osobą. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

W okresie od stycznia do września 2024 r. wynagrodzenie z tego tytułu wypłacono dla 1 osoby, a od października do grudnia 2024 r. dla 2 osób.

Koszt realizacji zadania w 2024 roku wyniósł **6.090,00 zł** w tym:

- 1) z zadań zleconych - wynagrodzenie dla opiekuna – kwota: 6.000,00 zł;
- 2) z zadań zleconych - koszty obsługi tego zadania (1,5%) – kwota: 90,00 zł.

Kurator ustanowiony jest dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej. Do jego zadań należy zarządzanie majątkiem i decydowanie o sprawach życiowych. Wynagrodzenie za sprawowanie kurateli wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

W okresie od stycznia do kwietnia wypłacono je 2 osobom, a od maja do grudnia 3 osobom.

Koszt realizacji zadania w 2024 roku wyniósł **10.200,00 zł** i realizowany był ze środków własnych.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizował zadania Gminy Miejskiej Kościan, wynikające z cyt. ustawy. Zadania te dotyczyły m.in.:

- 1) analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnienia roli i funkcji rodziny oraz pomocy w integracji rodziny,
- 3) rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) poprawy sytuacji życiowej i socjalnej.

Pracę z rodziną prowadzono w szczególności w formie:

- 1) usług dla rodzin z dziećmi (placówka wsparcia dziennego, grupy samopomocowe, grupy wsparcia, praca socjalna, wsparcie asystentów rodziny, terapeutów, itp.),
- 2) konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy w rozwiązywaniu konfliktów.

1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA W KOŚCIANIE (Świetlica).

- 1) Świetlica jest placówką opiekuńczo-specjalistyczną wsparcia dziennego:
 - a) dysponuje 50 miejscami dla dzieci i młodzieży,
 - b) prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży bezpłatnie,
 - c) finansowana jest w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- 2) w roku 2024 Świetlica obejmowała specjalistyczną pomocą dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z innymi zaburzeniami zachowań, w szczególności:
 - a) prowadziła działalność opiekuńczo-wychowawczą i terapeutyczną,
 - b) łagodziła niedostatki wychowawcze i eliminowała zaburzenia zachowań,
 - c) poprawiała społeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. z powodu problemu alkoholowego w rodzinie),
 - d) zapobiegała zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemocy),
 - e) zaspokajała potrzeby emocjonalne (akceptacja, bezpieczeństwo, zaufanie),
 - f) rozwijała zdolności i zainteresowania wychowanków,
- 3) głównymi celami oddziaływań wobec podopiecznych były: nauka współpracy, rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych, wzmacnianie poczucia sprawstwa i własnej wartości, nauka pokonywania ograniczeń, uczenie konstruktywnych sposobów rozładowywania napięć emocjonalnych, stymulacja procesów poznawczych poprzez różne formy aktywności, kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie damsko-męskiej, stwarzanie w grupie atmosfery bezpieczeństwa, akceptacji i partnerstwa,
- 4) w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 59 dzieci, podzielonych na grupy wiekowe od 6 do 16 lat. Terapią indywidualną objęto 15 dzieci,
- 5) przeprowadzono: wykłady i dyskusje z podopiecznymi i ich rodzicami na temat uzależnień behawioralnych, wykład na temat praw dziecka oraz wprowadzonych w świetlicy Standardów ochrony małoletnich. Zorganizowano olimpiadę sportową, warsztaty z produkcji mydła, warsztaty z relaksacji i wizualizacji terapeutycznych,
- 6) w okresie przerw wakacyjnych organizowano dzieciom czas wolny:
 - a) w okresie ferii zimowych z oferty skorzystało 45 dzieci,
 - b) w okresie wakacji letnich z zajęć skorzystało 40 dzieci,
- 7) grupy realizowały wspólny i indywidualny program, w ramach którego zorganizowano m.in.: konkursy z profilaktyki uzależnień, zdrowia, czystości i higieny, kulinarne, sportowo-rekreacyjne, malarskie, świąteczne, filmowe, wyjazdy na warsztaty gliniarskie, do gospodarstwa agroturystycznego, na zawody żużlowe, do kina, parku trampolin, parku linowego, parków rekreacyjno-edukacyjnych, sal zabaw, wycieczki rowerowe, wyjścia na basen, kręgielnię, spacer edukacyjne, rajdy piesze. Zorganizowano akcję sportową „Bieg po zdrowie” na hipodromie w Racocie, interaktywne przedstawienia teatralne wystawiane przez krakowski teatr objazdowy, obchody Dnia Wiosny, Dnia Dziecka, Andrzejkę, Mikołajki, spotkania wielkanocne i wigilijne w grupach terapeutycznych,

8) koszt realizacji zadań Świetlicy w 2024 r. wyniósł 401.364,83 zł i był niższy od kosztów poniesionych w roku 2023 o 1.007,47 zł.

2. Wspieranie rodziny w funkcji opiekuńczo – wychowawczej: ASYSTENCI RODZINY.

- 1) praca z rodzinami wymagającymi wsparcia, prowadzona była przez 2 asystentów, w tym:
 - a) do 3 miesięcy w 3 rodzinach,
 - b) od 3 do 12 miesięcy w 8 rodzinach,
 - c) powyżej 1 roku w 23 rodzinach,
- 2) pomocą objęto 34 rodziny (constans w stosunku do 2023 r.), w tym 62 dzieci. W przypadku 27 rodzin praca asystenta prowadzona była na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kościanie (wzrost o 12 rodzin, dynamika – 180%),
- 3) w wyniku podejmowanych działań osiągnięto następujące cele:
 - a) siedmiu rodziców podnosiło kompetencje wychowawcze w edukacyjnej grupie wsparcia pn. „Akademia Świadomego Rodzica”,
 - b) wszystkie rodziny przeszły trening ekonomiczny (racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi),
 - c) poprawiono sposób funkcjonowania dzieci w szkole itp.,
 - d) dwóch rodziców podjęło współpracę z terapeutą rodzin,
 - e) sześcioro rodziców i jedenaścioro dzieci podjęło terapię psychologiczną,
 - f) czworo rodziców podjęło współpracę z pedagogiem, specjalistą ds. wzmacniania rodzin i wspierania w rozwiązywaniu konfliktów,
- 4) w przypadku 12 rodzin praca asystenta rodziny została zakończona: z czego 5 rodzin osiągnęło zaplanowany w planie pracy cel, 1 rodzina zrezygnowała ze współpracy, 1 rodzina zmieniła miejsce zamieszkania, 5 rodzin nie współpracowało. Z pomocy asystenta trwającej ponad rok skorzystały 23 rodziny.

Wydatki związane z pracą asystentów w 2024 r. wyniosły 181.012,30 zł i były wyższe od wydatków poniesionych w 2023 r. o 33.449,94 zł. Koszty realizacji zadania:

- a) ze środków własnych w kwocie 128.900,43 zł,
- b) ze środków Funduszu Pracy w kwocie 44.268,50 zł,
- c) z dotacji (WUW własne) w kwocie 7.843,37 zł.

3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej (KIS).

Działania Klubu Integracji Społecznej, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m.in. na:

- 1) **prowadzeniu „Klubu Młodzieżowego”**: zajęcia dla osób w wieku 13 do 18 lat z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z rodzin z problemem alkoholowym. Cel: zmotywowanie do podjęcia legalnego zatrudnienia, ukazanie pozytywnych aspektów pracy i bycia niezależnym poprzez edukowanie oraz podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych. W spotkaniach młodzieży z psychologiem, terapeutą uzależnień, doradcą zawodowym, radcą prawnym, policjantem itp. uczestniczyło 11 osób,
- 2) organizowaniu grup wsparcia, w tym:

- a) **„Akademia Świadomego Rodzica”** - zajęcia edukacyjno-terapeutyczne prowadzone przez specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień, prawnika, ratownika medycznego itp.; radzenie sobie z problemami wychowawczymi w rodzinach dotkniętych uzależnieniem alkoholowym i innymi problemami. W zajęciach uczestniczyło 45 osób,
 - b) **„Dziarskie Babki”** - wypełnienie poczucia izolacji, wykluczenia społecznego, integracja międzypokoleniowa, rozwój zainteresowań osób w wieku senioralnym, w tym:
 - realizacja wspólnych inicjatyw na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
 - włączanie w prace wolontarystyczne,
 - prowadzenie zajęć komputerowych, relaksacyjnych, warsztatów pamięci itp. Działaniami objęto 32 seniorów nieaktywnych zawodowo,
 - c) **„Młodzi Duchem”** - zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów, dorosłych osób z niepełnosprawnością lub w kryzysie bezdomności, w tym z problemem alkoholowym, w życiu społecznym, wypełnienia poczucia izolacji, wykluczenia społecznego, rozwój zainteresowań, rozwijanie potencjału i umiejętności, podniesienie poczucia własnej wartości ww. grupy osób.
Działaniami objęto 20 osób,
- 3) udzielaniu porad w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnień,
 - 4) organizowaniu i realizowaniu pomocy w formie jednego gorącego posiłku osobom pozbawionym możliwości jego przygotowania.
Posiłki wydawano z zachowaniem reżimu sanitarnego. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. wydano 9.129 posiłków dla 74 osób.

Wydatki na realizację zadań KIS w 2024 r. wyniosły 70.490,24 zł.

4. Świadczenie pomocy w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW).

Działania Lokalnego Centrum Wolontariatu, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m. in. na:

- 1) koordynowaniu pracy wolontariatuszy w następujących programach:
 - a) „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce) – **20 dzieci,**
 - b) „Starszy Brat Starsza Siostra” (skierowany do dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, mających trudności w nawiązywaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami i sprawiających trudności wychowawcze) – **17 dzieci, 22 wolontariuszy,**
 - c) „Pomoc dla kościańskiego seniora” (świadczenie bezpłatnej pomocy seniorom w robieniu zakupów oraz dostarczaniu do domu artykułów niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania) - **4 seniorów, 11 wolontariuszy,**
 - d) „Wnuczka Babcia Wnuczek Dziadek” (wsparcie emocjonalne dla samotnych osób po 60 roku życia) – **7 seniorów, 7 wolontariuszy,**
- 2) prowadzeniu sekcji tematycznych z elementami profilaktyki dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji życiowej – **35 dzieci, 15 wolontariuszy,**
- 3) organizowaniu wypoczynku letniego dla **63 osób (44 dzieci** z rodzin w trudnej sytuacji życiowej, **19 wolontariuszy)** i zimowego dla **70 osób (44 dzieci** w trudnej sytuacji życiowej, **26 wolontariuszy)** - alternatywne spędzanie czasu wolnego.

Wydatki na realizację zadań LCW w 2024 r. wyniosły 69.983,03 zł.

5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego w ramach Zespołu Doradztwa Rodzinnego (ZDR).

- 1) celem Zespołu było specjalistyczne wspomaganie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej oraz wskazywanie sposobu rozwiązywania sytuacji kryzysowych, w tym:
 - a) diagnoza sytuacji konfliktowych i pomoc w wyborze sposobu ich rozwiązania,
 - b) pomoc w korzystaniu z pomocy instytucjonalnej, dla wzmocnienia funkcji rodziny,
- 2) podczas 49 dyżurów udzielono 343 porady 224 klientom. Porad udzielali: prawnik, psycholog, specjalista pracy socjalnej, psychoterapeuta ds. uzależnień, terapeuta ds. rodziny, pedagog, specjalista ds. wzmacniania rodziny i wspierania w rozwiązywaniu konfliktów,
- 3) w ramach funkcjonowania Zespołu:
 - a) udzielano porad i konsultacji w zakresie: prawa rodzinnego i opiekuńczego, karnego, cywilnego, zatrudnienia i bezrobocia oraz zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów itp.,
 - b) świadczone pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną w rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w rodzinach dotkniętych zjawiskiem alkoholizmu lub narkomanii.

Strukturę porad udzielanych przez poszczególnych specjalistów ilustruje tabela:

L.p.	Specjalista	Rok 2023		Rok 2024		Dynamika w %
		Liczba dyżurów	Liczba porad	Liczba dyżurów	Liczba porad	
1	2	3	4	5	6	7(6:4)
1.	Prawnik	47	247	47	224	90,69
2.	Psycholog	17	16	14	18	112,50
3.	Terapeuta ds. rodziny – do 09.05.24 r.	16	21	6	7	33,33
4.	Psychoterapeuta ds. uzależnień	16	9	15	19	211,11
5.	Specjalista pracy socjalnej	50	72	49	58	80,56
6.	Pedagog, specjalista ds. wzmacniania rodziny i wspierania w rozwiązywaniu konfliktów – od 06.06.24 r.	-	-	10	17	-
	Ogółem	50	365	49	343	93,97

Źródło: Opracowanie własne.

Koszt realizacji zadania w 2024 r. wyniósł **47.166,67 zł** przy dynamice 96,71%.

6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach poprawy sytuacji życiowej rodzin, które z uwagi na trudną sytuację materialną mogą być narażone na doświadczanie zjawiska głodu, realizowano Program „Posiłek w szkole i domu”. Szczególną uwagę objęto dzieci, osoby samotne, starsze, chore, z niepełnosprawnością,

- 1) celem programu było:

- a) wsparcie gminy w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku,
 - b) zapewnienie dzieciom i młodzieży zjedzenia gorącego posiłku w szkole/przedszkolu,
 - c) dostarczenie posiłku osobom dorosłym, niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek lub niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku,
- 2) pomoc w formie posiłku lub zasiłku na zakup produktów żywnościowych przyznawano osobom i rodzinom, jeżeli dochód na osobę nie przekraczał 200% kryterium dochodowego, tj. odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej do 1.552,00 zł, dla osoby w rodzinie do 1.200,00 zł,
- 3) realizując powyższy Program udzielono pomocy 453 osobom. Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Osoby objęte programem					
		Dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	
		2023	2024	2023	2024	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Liczba osób objętych programem ogółem	130	98	214	150	336	251
2.	Liczba osób korzystających z posiłku	89	67	120	93	23	22
3.	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego (pomoc pieniężna)	91	77	186	124	312	233
4.	Liczba osób korzystających z świadczeń rzeczowych (bony)	2	1	2	1	21	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z programu do obsługi świadczeń.

4) koszty realizacji Programu przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2023 w zł	Rok 2024 w zł	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Koszt programu ogółem w zł w tym:	638.570,06	591.000,00	92,55
	- środki własne,	127.714,01	156.615,00	122,63
	- środki z budżetu państwa.	510.856,05	434.385,00	85,03
2.	Udział budżetu miasta Kościana w finansowaniu programu.	20%	26,50%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

Program realizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta Kościana. Posiłki dla potrzebujących wydawano w przedszkolach, szkołach, w KIS oraz dostarczano osobom w wieku senioralnym, chorym do miejsca zamieszkania w ramach usług opiekuńczych. W 2024 r. wydano **18.017** obiadów tj. o 2.969 mniej aniżeli w roku 2023 (dynamika 85,85%). Średni koszt jednego posiłku wynosił **6,90 zł** (rok 2023 – 7,40 zł). Z jednego gorącego posiłku skorzystało:

a) w przedszkolach	67 dzieci,
b) w szkołach	93 dzieci i młodzieży,
c) w ramach KIS	22 osób.

Ponadto udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup produktów żywnościowych 400 osobom.

Gmina korzystała z obniżenia wkładu własnego w realizacji zadania z 40% do 26,5%.

Z pomocy w formie gorącego posiłku za pełną odpłatnością (poza programem), w KIS korzystało 13 osób.

7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w domu dziecka gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka. W 2024 r. Ośrodek poniósł koszty za pobyt 43 dzieci w wysokości **330.521,76 zł**, tj. o 59.780,48 zł więcej, aniżeli w roku 2023 (dynamika 122,08 %). Struktura wnoszonych opłat:

1) 10% kosztów utrzymania za	4 dzieci (pobyt do 1 roku),
2) 30% kosztów utrzymania za	8 dzieci (pobyt od 1 do 2 lat),
3) 50% kosztów utrzymania za	31 dzieci (pobyt powyżej 2 lat).

Największa liczba dzieci korzystała z pieczy zastępczej powyżej 2 lat, w której koszty dopłat są najwyższe. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w rodzinach zastępczych przebywało 43 dzieci, tj. o 3 więcej, aniżeli w roku 2023.

8. Wspieranie w ramach zadania pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”.

W celu zapewnienia dzieciom i młodzieży pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów o charakterze społecznym lub psychologicznym w miesiącu lipcu 2021 r. uruchomiono telefon pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”:

- 1) **adresaci pomocy:** dzieci i młodzież ze szkół prowadzonych przez Gminę Miejską Kościan oraz Powiat Kościański, przeżywające problemy osobiste, z którymi nie chcą lub nie mogą zwrócić się do rodziny i innych bliskich,
- 2) **charakter pomocy:** udzielanie wsparcia i fachowych porad przez psychologów, w toku anonimowej i poufnej rozmowy telefonicznej,
- 3) wyznaczono dyżury telefoniczne: w każdy poniedziałek w godz. od 15:00 do 18:00 oraz w czwartek od godz. od 18:00 do 21:00,
- 4) koordynowanie zadania powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kościanie,
- 5) w 2024 r. zorganizowano 105 dyżurów,
- 6) koszt realizacji zadania (organizacja stanowisk, wynagrodzenie psychologa) wyniósł **12.551,06 zł**, co stanowi 50,14% całkowitego kosztu. Pozostałą część tj. 12.480,00 zł sfinansowano z dotacji Powiatu Kościańskiego.

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.

1. Realizacja świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”

- 1) celem programu było częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dzieci do 18 roku życia, opieki nad nimi i zaspokojenie potrzeb życiowych,

- 2) sytuację w zakresie realizacji świadczenia wychowawczego w 2024 r. ilustruje tabela:

L.p.	Temat	2023 r. liczba	2024 r. liczba	Dynamika w %
1	2	3	4	5
1.	Liczba przyjętych wniosków.	3	0	0
2.	Liczba wydanych decyzji/informacji,	3	0	0
3.	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie na dzień 31.12.2023 r.	6	1	16,67
	1) w formie pieniężnej,	6	1	16,67
	2) w formie rzeczowej (zakup usług)	0	0	0

Zródło: Opracowanie własne.

Od czerwca 2022 r. na skutek zmiany przepisów ustalaniem prawa do świadczenia wychowawczego zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ostatnim okresem świadczeniowym, którym zajmował się Dział Zabezpieczenia Społecznego był - 1 czerwiec 2021 r. do 31 maja 2022 r.,

- 3) sytuację w zakresie finansowania świadczenia wychowawczego przedstawia tabela:

L.p.	Rodzaj wydatku	Wartość w zł	Finansowanie		
			Dotacja WUW	Budżet Miasta	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6(4:3)
1.	Wypłacone świadczenia	625,32	625,32	0	100,00
2.	Koszty obsługi Programu	2.000,00	2.000,00	0	100,00
3.	Razem	2.625,32	2.625,32	0	100,00

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

Wypłatę świadczenia i obsługi Programu w całości sfinansowano ze środków budżetowych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

- realizując powyższe zadanie Dział Zabezpieczenia Społecznego podejmował następujące działania:
 - przyjmowano wnioski, ustalano prawo do świadczeń, przygotowywano decyzje administracyjne i wypłacano należne świadczenia,
 - wdrażano i prowadzono postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.
- system zabezpieczenia społecznego rodzin**, realizowany w 2024 r. w formie zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego objął średnio miesięcznie 1.220 rodzin (spadek o 7,78 w stosunku do 2023 roku),
- wartość zrealizowanego zadania (w pełnych zł) **12.478.637,00 zł**,
w tym:

a) z tytułu wypłaty świadczeń rodzinnych	11.693.140,00 zł,
b) z tytułu wypłaty funduszu alimentacyjnego	785.497,00 zł,
c) koszty obsługi zadania	410.717,00 zł.

Strukturę świadczeń rodzinnych ilustruje tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	2023		2024		Dynamika w %	
		Kwota wypłaconych świadczeń	Wysokość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych	Kwota wypłaconych świadczeń	Wysokość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych	Kwota wypłaconych świadczeń	Wysokość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych
1	2	3	4	5	6	7(5:3)	8(6:4)
1.	Świadczenia rodzinne ogółem, w tym:	9.687.278,00	80.139,00	11.693.140,00	115.733,00	120,71	144,42
2.	Zasiłki rodzinne.	889.786,00	24.257,00	664.955,00	21.237,00	74,73	87,55
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	507.290,00	13.223,00	375.253,00	11.571,00	73,97	87,51
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	2.764.263,00	39.154,00	2.733.182,00	44.353,00	98,88	113,28
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	4.937.608,00	3.505,00	7.504.497,00	37.389,00	151,99	1.066,73
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	88.000,00	0	50.000,00	0	56,82	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	29.140,00	0	21.700,00	1.183,00	74,47	100
8.	Zasiłek dla opiekuna.	19.840,00	0	7.440,00	0	37,50	0
9.	Świadczenie rodzicielskie	435.351,00	0	328.113,00	0	75,37	0
10.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem”	16.000,00	0	8.000,00	0	50,00	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wydanych decyzji.

W 2023 r. odnotowano wzrost wartości wypłaconych świadczeń o kwotę 2.005.862,00 zł, przy dynamice 120,71%.

Sytuację w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego ilustruje tabela (w pełnych zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Liczba rodzin uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	93	97	104,30
2.	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	752.705,00	785.497,00	104,36
3.	Wysokość odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych	5 905,00	15 067,00	255,15

4.	Kwota zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych.	646.164,00	594.795,00	92,05
5.	Kwota zaliczek wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych.	23.187,00	18.435,00	79,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z wydanych decyzji.

3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów.

- 1) zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Kościana”, podejmowano następujące działania:
 - a) przyjmowano i weryfikowano wnioski o przyznanie stypendium oraz kwalifikowano uczniów do grup dochodowych,
 - b) wydawano decyzje administracyjne, sporządzano listy i wypłacano uczniom stypendia,
- 2) w roku 2024 sytuacja w zakresie wypłaty stypendiów kształtowała się następująco:
 - a) liczba uczniów, na których złożono wnioski 33,
 - b) minimalna kwota wypłaconego stypendium 124,00 zł,
 - c) maksymalna kwota wypłaconego stypendium 248,00 zł,
- 3) przyznane stypendia:
 - a) w okresie od stycznia do czerwca 2024 r. stypendia przyznano **11** uczniom w kwocie **5.652,00 zł**,
 - b) w okresie od września do grudnia 2024 r. stypendia przyznano **23** uczniom w kwocie **9.611,00 zł**,
- 4) w roku 2024 przyznano 3 zasiłki szkolne, na kwotę 1.860,00 zł,
- 5) **koszt realizacji zadania wyniósł 15.234,70 zł** i był niższy od kosztów poniesionych na ten cel w 2023 r. o 3.285,13 zł.
Różnica pomiędzy ustalonymi kwotami wynikającymi z decyzji a kosztami realizacji zadania stanowi kwotę 28,30 zł i jest spowodowana brakiem dostarczenia i rozliczenia faktur przez świadczeniobiorców.

4. Realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny.

- 1) przyznawanie rodzinom wielodzietnym uprawnień do korzystania z towarów, usług i innych form działalności na warunkach korzystniejszych od ogólnie obowiązujących,
- 2) w roku 2024 przyjęto 87 wniosków,
- 3) strukturę realizacji zadania przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6	7 (6:5)
1.	Liczba przyjętych wniosków	75	241	173	87	50,29
2.	Liczba wydanych kart	330	708	341	197	57,77
3.	Koszt obsługi zadania w zł (sfinansowany z budżetu państwa)	706,99	3.956,00	3.319,00	1.403,00	42,27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.

- 1) w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie prowadzono obsługę klientów w zakresie przyjmowania wniosków, przyznawania prawa do dodatku mieszkaniowego oraz wypłaty świadczeń,
- 2) dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu łącznie:
 - a) kryterium „metrażowego”, uzależnionego od liczby osób w gospodarstwie,
 - b) kryterium dochodowego, dochód w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, a w przypadku osoby samotnej 40% przeciętnego wynagrodzenia),
- 3) w roku 2024 pomocą objęto 644 gospodarstw domowych. Maksymalna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła **1.110,66 zł**, a minimalna kwota dodatku wynosiła **49,61 zł**.

Sytuację w zakresie wypłaty dodatków mieszkaniowych ilustruje tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika w %
1	2	4	5	6(5:4)
1.	Liczba przyjętych wniosków	684	675	98,7
2.	Liczba wydanych decyzji	715	701	98,04
	w tym:			
	- przyznające dodatek,	656	644	98,2
	- odmowne,	22	30	136,4
	- wstrzymujące,	30	26	86,7
3.	- inne	7	1	14,3
4.	Liczba wypłaconych świadczeń	3.884	3.821	98,4
	Wartość wypłaconych dodatków w zł	1.534.403,15	1.547.377,27	100,85

- 4) realizując obsługę dodatków mieszkaniowych wydano 30 decyzje odmowne z uwagi na:
 - a) przesłanki ustawowe (przekroczenie kryterium „dochodowego” lub „metrażowego”),
 - b) niskie koszty utrzymania mieszkania, przy odpowiednio wysokich dochodach,
 - c) ustalenie wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie niższym od 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (w takim przypadku, zgodnie z ustawą dodatek nie przysługuje),
 - d) z powodu niedostarczenia dokumentów,
- 5) wydano 29 decyzji wstrzymujących, z czego 26 z uwagi na zmianę lokalu mieszkalnego i 3 decyzje w związku ze zgonem wnioskodawcy,
- 6) dodatkowo umorzono 1 postępowanie z powodu wycofania wniosku,
- 7) w celu uwiarygodnienia danych zawartych we wnioskach przeprowadzono 2 wywiady środowiskowe,
- 8) w 2024 roku, z uwagi na uruchomienie innego rodzaju wsparcia, nie prowadzono obsługi dodatku energetycznego.

VII. REALIZACJA „PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2022-2024”.

Zadania określone w programie realizowano w ramach podstawowej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie we współpracy z innymi podmiotami, działającymi na rzecz dzieci i rodziny. Realizując cel główny programu, tj. „Pomoc rodzinom zamieszkującym Gminę Miejską Kościan w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci oraz wspieranie rodzin z dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej” podejmowano działania w zakresie:

CEL SZCZEGÓŁOWY PROGRAMU	PODEJMOWANE DZIAŁANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE	EFEKTY
1	2	3
Rozwój usług i form wsparcia na rzecz pomocy dzieciom i rodzinie	1.2 Zapewnienie dostępu do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego: - Akademia Świadomego Rodzica, Klub Młodzieżowy, - Zespół Doradztwa Rodzinnego.	- podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, wiedzy o uzależnieniach, wskazanie możliwości rozwiązania sytuacji kryzysowych w rodzinie, poprawa funkcjonowania rodzin.
	1.7. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży - Pogotowie szkolne.	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży pod kątem edukacyjnym, wzmocnienie kompetencji.
Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków niekorzystnie wpływających na funkcjonowanie rodziny	2.1 Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze w formie asystenta rodziny - w Gminie Miejskiej Kościan zatrudniono 2 asystentów rodziny.	- poprawa funkcjonowania i podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin dotkniętych problemami.
	2.2 Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej: - Akademia Świadomego Rodzica, - praca asystentów rodziny i pracowników socjalnych w środowisku;	- podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami, - stały monitoring środowiska mający na celu dostosowanie form i metod pracy do potrzeb konkretnych osób/rodzin.

	2.3 Funkcjonowanie Kościańskiego Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży.	- wsparcie dzieci i młodzieży w sytuacji kryzysu, - podjęcie działań profilaktycznych w zakresie wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży, które dotknięte są trudnymi, osobistymi problemami i nie chcą lub też nie mogą zwrócić się do rodziny.
	2.5 Realizowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych związanych z uzależnieniami i przeciwdziałaniem przemocy domowej: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica, Aktywny Senior, Klub Młodzieżowy, Młodzi Duchem, Organizowanie Społeczności Lokalnej), - LCW (Profilaktyczne Zajęcia Tematyczne, Starszy Brat Starsza Siostra, Bezpieczne Wakacje), Projekt Partnerski „Okiem Młodego Artysty”, Projekt partnerski „Długo żyjemy bo zdrowo jemy”. - Zespół Interdyscyplinarny, - pracownicy socjalni.	- poprawa świadomości z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, - wsparcie ofiar przemocy domowej.
	2.6. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych: - Klub Integracji Społecznej (KIS) – Akademia Świadomego Rodzica, Klub Młodzieżowy, Aktywny Senior, Młodzi Duchem, Organizowanie Społeczności Lokalnej, - Lokalne Centrum Wolontariatu (LCW).	- aktywizacja i wzmocnienie kapitału lokalnej społeczności, - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami.
	2.7. Udzielenie rodzinom, w których występuje problem przemocy i uzależnienia pomocy psychologicznej i prawnej: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica, Klub Młodzieżowy, Aktywny Senior, Młodzi Duchem), - Zespół Doradztwa Rodzinnego.	- upowszechnianie dostępności do specjalistów, - zmotywowano osoby do pracy nad zmianą sposobu funkcjonowania, radzenia sobie z emocjami.
	2.8 Świadczenie pracy socjalnej rodzinom: pracownicy socjalni.	- poprawa funkcjonowania i aktywizacja rodzin dotkniętych problemami.

	2.10. Motywowanie nieaktywnych członków rodziny do aktywności zawodowej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych: - KIS, Projekt „Program Aktywizacja Integracja”, - pracownicy socjalni.	- organizacja prac społecznie-użytecznych, - poprawa funkcjonowania rodzin z problemami, - aktywizacja zawodowa, - realizacja projektów, które mają na celu aktywizację społeczną i zawodową z pozyskanych środków zewnętrznych.
Integracja rodziny oraz rozwój oferty spędzania czasu wolnego	3.2. Rozwijanie działalności Lokalnego Centrum Wolontariatu.	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego, wsparcie instytucji, organizacji pozarządowych z terenu Kościana poprzez organizację lub współudział w akcjach społecznych, programach specjalnych, spotkaniach informacyjno-promocyjnych, szkoleniach i warsztatach.
	3.3. Wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez aktywizację rodzin i integrację ze środowiskiem lokalnym:	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego.
	3.5. Realizacja działań z zakresu wspierania integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałania samotności:	- zwiększenie poziomu zaangażowania społecznego oraz międzypokoleniowej więzi emocjonalnej.
	3.6. Wspieranie idei wolontariatu oraz promowanie aktywności młodego pokolenia na rzecz osób potrzebujących:	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego.
Organizacja systemu opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjająca jej prawidłowemu rozwojowi	4.1. Udzielanie świadczeń w ramach programu Rodzina 500 Plus.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa.
	4.2. Wzmacnianie rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego oraz upowszechnianie dostępności do specjalistów pracujących z rodziną:	- przeprowadzono konsultacje, zrealizowano poradnictwo indywidualne.

	4.3 Promowanie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, w tym realizacja programu Karta Dużej Rodziny.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa; przyjęto 87 wniosków o Kartę Dużej Rodziny i wydano 197 Kart Dużej Rodziny.
	4.4. Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa; wypłacono 25.211 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 11.693.139,46 zł oraz 1 669 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 785.497,17 zł.
	4.5 Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	- objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach, - dożywianie w KIS osób starszych, bezdomnych, w trudnej sytuacji, - pozyskanie środków na realizację zadania
	4.6 Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	- poprawa sytuacji finansowej funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami, - wypłacono 2 193 świadczeń związanych z dopłatą do ogrzewania.
	4.7. Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: prawnego, psychologicznego oraz pedagogicznego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica), - Zespół Doradztwa Rodzinnego	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami.
	4.8 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	- wsparcie dla rodzin przez 2 asystentów rodziny zatrudnionych przez OPS.

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

VIII. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.

1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) na podstawie art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej OPS prowadził obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej o charakterze organizacyjno-technicznym i finansowym polegającą na:
 - a) przyjmowaniu zawiadomień o przypadkach przemocy domowej na podstawie dokumentu pn. „Niebieska karta”,
 - b) organizowaniu pracy Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych (zawiadomienia o spotkaniach, przygotowanie zarządzeń, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań itp.),

- c) prowadzeniu dokumentacji Zespołu i Grup diagnostyczno-pomocowych (listy obecności, protokoły spotkań oraz pozostała dokumentacja),
- 2) wydatki ponoszone na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup diagnostyczno-pomocowych pokrywano z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2024 r. **koszty obsługi wyniosły 107.426,26 zł** i były wyższe od kosztów z roku 2023 o 20.957,97 zł (dynamika 124,24 %),
- 3) szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup diagnostyczno-pomocowych w 2024 r., obsługiwanych przez Ośrodek przedstawiono w Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej za rok 2024 oraz z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2024-2030”.

2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej.

W 2023 r. rozwijano i wzbogacano te formy pomocy, które wprowadzono w Ośrodku w latach poprzednich. Ich celem było stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla osób z grup szczególnego ryzyka (zagrożonych wykluczeniem społecznym). Ideą działań było zachęcanie klientów do aktywności zawodowej i społecznej oraz wspieranie ich w wysiłkach, zmierzających do samodzielnego zaspokajania niezbędnych potrzeb.

Powyższe zadania realizował:

1) Klub Integracji Społecznej (KIS)

Celem Klubu było udzielanie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej; odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej. Działania Klubu nakierowano na:

- a) reintegrację zawodową (motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych),
- b) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularny udział w zajęciach Klubu,
- c) podnoszenie wiedzy, umiejętności w zakresie radzenia sobie z codziennymi problemami poprzez zajęcia warsztatowe, samokształcenie, grupy samopomocowe,
- d) nabywanie nowych umiejętności i przygotowanie do powrotu na rynek pracy poprzez warsztaty z zakresu aktywnego poruszania się na rynku pracy,
- e) organizowanie i wydawanie jednego gorącego posiłku osobom niemającym możliwości samodzielnego przygotowania.

W okresie sprawozdawczym cele Klubu realizowano w formie działań edukacyjno-aktywizujących, poradnictwa i samokształcenia.

Informacje, dotyczące działań podejmowanych w Klubie Integracji Społecznej na rzecz wspierania rodziny przedstawiono w dziale V. pkt 3 str. 19.

Pozostałe zadania, realizowane w 2024 r. ilustruje tabela:

L.p.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba osób/spotkań
1	2	3	4

1.	EDUKACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	1. Aktywizacja zawodowa – przekazywanie ofert pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, umożliwienie skorzystania z Internetu, organizowanie spotkań z pracodawcami, prowadzenie warsztatów z pisania dokumentów aplikacyjnych oraz warsztatów przygotowujących do rozmowy kwalifikacyjnej Liczba osób skierowanych do pracy. 2. Organizacja prac społecznie-użytecznych (dostarczanie korespondencji OPS na terenie miasta Kościana). 3. „Klub Młodzieżowy” – działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”.	58 osób 53 osoby 15 osób 11 osób
2.	ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ (OSL)	1. Praca z mieszkańcami budynków socjalnych przy ul. Gostyńskiej: spotkania obywatelskie z mieszkańcami na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej. 2. Zorganizowane zostało spotkanie partnerskie pracowników socjalnych, funkcjonariusza KPP w Kościanie, kierownika MZGMiD w Kościanie, w obecności mieszkańców osiedla socjalnego. 3. Zorganizowany został Dzień Rodziny na Międzypokoleniowym Ogrodzie Integracyjnym. 4. Zorganizowany został Festyn Rodzinny.	8 spotkań
3.	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE	1. „Akademia Świadomego Rodzica” 2. „Aktywny Senior” - grupa samopomocowa „Dziarskie Babki” 3. „Młodzi Duchem” Działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”.	45 osób 32 osoby 20 osób
4.	PORADNICTWO	Porady pracownika KIS, udzielane w zależności od zgłaszanej potrzeby, dotyczyły m.in: pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, porad z zakresu obsługi komputera i sporządzania pism urzędowych, pomocy w przysyłaniu dokumentów aplikacyjnych online itp.	9 osób
5.	SAMO-KSZTAŁCENIE	1. Zajęcia komputerowe dla seniorów. Cel: nabycie i ćwiczenie nowych umiejętności, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych z dostępu do nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych oraz rozwijanie kontaktów międzyludzkich. 2. Nauka języka angielskiego dla seniorów.	8 osób 16 osób
6.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	1. Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych w Kościanie „Razem Łatwiej”. 2. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. 3. Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland. 4. Fundacja TOGATUS PRO BONO – wsparcie prawne. 5. Fundacja LexCultura - pozarządowa organizacja konsumencka.	3 spotkania 2 spotkania 3 spotkania 2 spotkania 1 spotkanie
7.	PRACE SPOŁECZNIE-UŻYTECZNE	Organizowano prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Praca polegała na doręczaniu korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana. Wartość prac finansowanych przez miasto Kościan wyniosła 25.406,00 zł.	15 osób

8.	PROJEKT PN. „PUDEŁKO ŻYCIA”	Kontynuowano Program „Pudełko Życia”, którego celem jest zapewnienie osobom starszym, samotnym, schorowanym oraz z niepełnosprawnością właściwej opieki oraz wsparcia w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.	wydano 17 pudełek
9.	PROJEKT PN. „DŁUGO ŻYJEMY BO ZDROWO JEMY”	Projekt finansowany z Gminy Miejskiej Kościan oraz Powiatu Kościańskiego. Głównym założeniem projektu było podjęcie działań z zakresu promocji i ochrony zdrowia dla seniorów lub dorosłych osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Kościańskiego. Ze względu na problem starzejącego się społeczeństwa niezbędne jest podejmowanie działań profilaktycznych, kształtujących dobre nawyki, mających na celu poprawę jakości życia dla osób powyżej 60. r. ż. lub dorosłych osób niepełnosprawnych. W ramach projektu odbyły się następujące działania: wykład z zakresu zbilansowanego odżywiania, pomiar ciśnienia i kontrola cukru, warsztaty prozdrowotne, wyjazd do Wolsztyna do Skansenu Budownictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski, Muzeum Roberta Kocha oraz Parowozowni.	20 osób powyżej 60 r. ż. lub dorosłych osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Kościańskiego
10.	„PROGRAM AKTYWIZACJA INTEGRACJA”	Realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie w ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Kościanie. Program Aktywizacja i Integracja obejmował dwa bloki: integracja społeczna, aktywizacja zawodowa - realizowana przez Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie, w ramach której 10 uczestników skierowanych było do wykonywania prac społecznie-użytecznych w wymiarze 40 h miesięcznie (roznoszenie korespondencji OPS w Kościanie, prace porządkowe i przy zieleni na terenie miasta Kościana, sprzątanie Środowiskowego Domu Samopomocy w Kościanie). Celem zajęć w ramach bloku integracji społecznej było kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Zajęcia odbywały się poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie i grupę wsparcia. Uczestnicy spotykali się dwa razy w tygodniu po 5 godzin – łącznie 40 h miesięcznie.	10 osób
11.	PROJEKT „ROZWÓJ I WZMACNIANIE POTENCJAŁU KADRY KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE. TERAZ MY!”	Projekt zrealizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie w ramach Programu na rzecz zatrudnienia socjalnego na lata 2023–2025. Edycja 2024 ogłoszonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Projekt skierowany był do 5 pracowników Klubu Integracji Społecznej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie, 12 pracowników socjalnych, dyrektorów Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, którzy zarządzają Klubem Integracji Społecznej w Kościanie oraz 10 uczestników KIS – korzystających ze świadczeń OPS Kościan (osoby długotrwale bezrobotne, wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym). Celem projektu było podniesienie wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych i wymiana doświadczeń Kadry Klubu Integracji Społecznej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie. W ramach projektu podjęte zostały działania skierowane dla kadry KIS i OPS: szkolenia stacjonarne pn.:	29 osób

		"Motywowanie siebie i innych oraz dobrostan zespołu", "Partnerstwo publiczno-społeczne oraz budowanie partnerstw lokalnych", "Praca z trudnym klientem"; wizyty studyjne w podmiotach zatrudnienia socjalnego, wyjazd szkoleniowo-motywacyjny, jeden z pracowników w ramach projektu podjął studia podyplomowe na kierunku "Psychologia uzależnień" na Uniwersytecie SWPS w Poznaniu, wizyta studyjna z warsztatami z zakresu ekonomii społecznej, w której brali również udział uczestnicy KIS oraz konferencja z zakresu ekonomii społecznej - wymiana dobrych praktyk.	
12.	WIELKOPOLSKI SYSTEM OPIEKI SENIORA	Realizowano projekt pn. „Wielkopolski System Opieki Seniora na lata 2023-2024”, finansowany ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w latach 2023–2024, realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu w partnerstwie z gminami województwa wielkopolskiego (Gmina Miejska Kościan). Cel: wsparcie gmin województwa wielkopolskiego w rozwijaniu nowych form pomocy w oparciu o nowoczesne technologie. Realizacja projektu polegała na świadczeniu usługi teleopieki polegającej na prowadzeniu całodobowego telecentrum obsługiwanego przez ratowników medycznych i monitorowaniu tych osób za pomocą opasek do teleopieki.	20 osób

13.	PROJEKT „WIELKOPOLSKIE TELECENTRUM OPIEKI” (nadal trwa)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie przystąpił do realizacji Projektu pn. „Wielkopolskie telecentrum opieki” dofinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027” w ramach działania 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu we współpracy z gminami Województwa Wielkopolskiego. Celem projektu jest poprawa dostępu do lepszej jakości usług społecznych poprzez rozwój kompleksowych usług w środowisku lokalnym oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez uruchomienie tzw. „opieki na odległość”. W ramach projektu w grudniu 2024 r. powstało Centrum Wsparcia Seniora - zakupiono sprzęt biurowy oraz wyposażenie CWS. Zatrudniony został Koordynator usług w obszarze wsparcia osób starszych, rozdysponowano 60 bezpłatnych teleopasek. W ramach Projektu zaplanowane zostały także działania wspierające osoby starsze oraz opiekunów nieformalnych: wsparcie asystentów osób starszych; kurs pierwszej pomocy przedmedycznej dla 5 opiekunów nieformalnych osób starszych; usługa fizjoterapeuty/rehabilitanta w miejscu zamieszkania seniora; grupa samopomocowa dla opiekunów nieformalnych; grupy wsparcia dla osób starszych; kurs cyfrowy pn. „Jak odnaleźć się w świecie Internetu” dla osób w wieku 60 +; kurs języka angielskiego dla seniorów; inicjatywa lokalna na rzecz osób 60+, opiekunów nieformalnych, osób, organizacji i instytucji pracujących w obszarze wsparcia seniorów, mająca na celu kreowanie pozytywnego wizerunku osób 60 +.	130 osób
14.	PACZKI ŻYWNOŚCIOWE	Od 28 lipca 2022 roku dzięki współpracy z Leszczyńskim Bankiem Żywności za Pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie zostają wydawane paczki żywnościowe. Paczki te są wydawane w myśl ustawy o przeciwdziałaniu marnotrawienia żywności. Przypominamy, że paczkę może uzyskać każdy mieszkaniec Kościana – nie jest wymagane spełnienie kryterium dochodowego, nie jest przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy.	96 osób/ 49 spotkań

Źródło: Opracowanie własne.

Ponadto w ramach funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej, w okresie od stycznia do grudnia 2024 r., zapewniono ciepły posiłek w formie cateringu dla 74 podopiecznych – osób samotnych, starszych, schorowanych lub w kryzysie bezdomności.

2) Lokalne Centrum Wolontariatu (LCW)

Celem działania Lokalnego Centrum Wolontariatu było pobudzanie aktywności lokalnej i angażowanie społeczności miasta Kościana do współuczestniczenia w rozwiązywaniu niektórych problemów społecznych, w szczególności wspieranie osób, które z różnych przyczyn nie radzą sobie z pokonywaniem trudności życiowych. Dotyczy to dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mających trudności

w nauce, młodzieży w wieku 15 – 25 lat, mającej problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności, osób starszych i samotnych, potrzebujących wsparcia w zaspokajaniu potrzeb życiowych, osób z niepełnosprawnością:

a) działania LCW nakierowano na:

- pracę na rzecz instytucji pomocowych oraz współpracę z instytucjami publicznymi i stowarzyszeniami,
- świadczenie pomocy osobom z niepełnosprawnością,
- współpracę z rodzicami i wychowawcami na rzecz dzieci zaniedbanych edukacyjnie,
- organizowanie form wsparcia i poradnictwa dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- organizowanie działalności sportowej i kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych itp.,

b) w bazie danych LCW na dzień 31 grudnia 2024 r. zarejestrowanych było 124 wolontariuszy (spadek liczby wolontariuszy wynika z niżu demograficznego – w I Liceum Ogólnokształcącym im. Oskara Kolberga, z którego rekrutuje się najwięcej wolontariuszy uczęszcza znacznie mniej uczniów niż miało to miejsce w poprzednich latach),

c) w roku 2024 Lokalne Centrum Wolontariatu pełniło rolę inicjatora, organizatora lub koordynatora działań opisanych szczegółowo w tabeli:

L.p.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba uczestników s- spotkania w-wolontariusz
1	2	3	4
1.	Szkoleniowa	1) przeprowadzono szkolenia i kursy podnoszące uprawnienia wolontariuszy, w tym: • spotkania informacyjno-promocyjne w Klubie Wolontariusza (5 spotkań), • szkolenie „Wolontariat w pierwszych krokach” (5 szkoleń), • szkolenie „Starszy Brat Starsza Siostra” (1 szkolenie), • szkolenie z psychologiem dla uczestników programu „Starszy Brat Starsza Siostra” (1 szkolenie),	102 103 17 14
2.	Koordynacyjna	1) koordynowano pracę wolontariuszy w następujących programach: • „Pomoc dla kościańskiego seniora”, • „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce), • „Starszy Brat Starsza Siostra”, • „Wnuczka Babcia Wnuczek Dziadek”, 2) uczestniczono w 17 akcjach społecznych, wspierając instytucje oraz organizacje pozarządowe z terenu Kościana,	4 s/11 w 20 17 d/22 w 7 s/7 w 100
3.	Organizacyjna	1) realizowano cotygodniowe spotkania w ramach programu profilaktycznego „Profilaktyczne Zajęcia Tematyczne” – sekcje tematyczne (muzyczna, taneczna, plastyczna, kulinarna) w Klubie Wolontariusza, 2) zorganizowano: • wyjazdy kulturalno-edukacyjno-przyrodnicze dzieci z rodzin objętych wsparciem Centrum Wolontariatu (17 razy),	35 d/15 w 63 d/35 w 44 d/19 w

		• program profilaktyczny „Bezpieczne Wakacje” - zajęcia letnie, • program profilaktyczny „Bezpieczne Wakacje” - zajęcia zimowe, • kampania społeczna „Wolontariusze... z sercem w koszyczku”, • kampanię „Wolontariusze z wesołą kolędą” polegającej na tworzeniu ozdób dla osób starszych, chorych z oddziału paliatywnego,	44 d/ 26 w
		3) realizowano:	
		• projekt partnerski „Okiem Młodego Artysty” zainicjowany przez Stowarzyszenie „Człowiek dla Człowieka” przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, którego celem było aktywizowanie młodzieży w zakresie kultury i edukacji, rozwój ich zainteresowań oraz wykorzystanie odkrytego potencjału w późniejszej pracy wolontarystycznej na rzecz drugiego człowieka. Projekt dofinansowano ze środków Powiatu Kościańskiego oraz z Urzędu Miejskiego Kościana. W ramach projektu zorganizowano: – promocję i rekrutację do projektu, – warsztaty integracyjne, – warsztaty biżuteryjne, – warsztaty malarskie, – warsztaty fotograficzne, – wyjazd artystyczny do Kórnik, – spotkanie podsumowujące wraz z wystawą prac fotograficznych i malarskich uczestników projektu.	29 26 12

Źródło: Opracowanie własne.

Prowadzone w 2024 r. formy aktywizacji społecznej wpisywały się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościana na lata 2016-2025” i bezpośrednio przyczyniały się do realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji osób starszych.

Działania Klubu Integracji Społecznej i Lokalnego Centrum Wolontariatu, nakierowane na zapobieganie lub łagodzenie negatywnych skutków problemu alkoholowego w rodzinach (zajęcia edukacyjne o charakterze profilaktycznym i kulturalno-sportowym, grupy wsparcia, międzypokoleniowe wycieczki edukacyjne, warsztaty terapeutyczne itp.). Finansowano je z środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Kwota wydatków poniesionych na realizację zadań KIS oraz LCW wynosiła 140.473,27 zł.

3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.

1) w stosunku do osób bezdomnych, będących mieszkańcami Kościana realizowano procedurę zgodną z założeniami „Programu wychodzenia z bezdomności” w ramach której:

- a) udzielono schronienia oraz zapewniono odzież i posiłki,
- b) wdrożono pomoc terapeutyczną,

- 2) kontynuowano działania nakierowane na ograniczanie negatywnych skutków wykluczenia społecznego związanego z bezdomnością poprzez:
- a) zapewnienie osobom zagrożonym oraz osobom w kryzysie bezdomności bezpieczeństwa socjalnego,
 - b) wspieranie w radzeniu sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego,
 - c) współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie przywracania prawidłowych funkcji społecznych osób w kryzysie bezdomności,
 - d) aktywizację zawodową osób w kryzysie bezdomności,
 - e) w ramach zintegrowanego systemu usług socjalnych, świadczonych przez Ośrodek, na rzecz osób w kryzysie bezdomności w roku 2024 udzielono pomocy w następujących formach:

L.p.	Rodzaj pomocy	Liczba osób		Dynamika w %
		2023	2024	
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Udzielenie i zapewnianie schronienia, odzieży, posiłku, opału, bonów, leków.	24	12	50,00
2.	Pomoc psychologiczno-terapeutyczna.	0	0	0
3.	Pomoc w leczeniu uzależnień.	1	0	0
4.	Pomoc prawna.	2	0	0
5.	Wspieranie różnych form zatrudnienia, w tym socjalnego, prac społecznie użytecznych.	0	0	0
6.	Aktywizacja na rynku pracy.	1	0	0
7.	Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodziny, odbudowywaniu więzi rodzinnych, powrót do rodziny.	1	0	0
8.	Działania informacyjne, polegające na wydawaniu informatorów, w których zawarte są dane o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzajach oraz adresach placówek świadczących pomoc osobom w kryzysie bezdomności.	8	31	387,50
9.	Pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych.	1	0	0
10.	Pomoc finansowa.	8	8	100,00
11.	Wsparcie w wypełnieniu i złożeniu wniosku o przydział lokalu z zasobów gminy, motywowanie do usamodzielnienia mieszkaniowego	12	8	66,67

Źródło: Opracowanie własne.

- 3) realizując zapisy art. 48 a ustawy o pomocy społecznej oraz wytyczne Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie pomocy osobom w kryzysie bezdomności w dniu 30 stycznia 2018 r. podpisano porozumienie w sprawie powierzenia miastu Leszno zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegającego na objęciu osób bezdomnych z terenu Gminy Miejskiej Kościan usługami świadczonymi przez schronisko prowadzone przez miasto Leszno.
- W ramach realizacji powyższego zadania:
- a) do schroniska skierowano 3 osoby,
 - b) dokonano rezerwacji miejsc całodobowego pobytu dla dwóch osób na cały rok kalendarzowy,
 - c) ponoszono odpłatność z tytułu:

- gotowości schroniska na przyjęcie osoby w kryzysie bezdomności - za jedno miejsce 37,00 zł za dobę, tj. 27.084,00 zł za rok,
 - pobytu osoby w schronisku - za jedno miejsce 69,00 zł za dobę, tj. 16.376,00 zł za rok,
 - ogółem 43.460,00 zł za rok 2024,
- 4) poza porozumieniem do Schroniska dla Osób Bezdomnych w Lesznie przy ul. Towarowej 10 w 2024 r. skierowano 1 osobę.
Wydatki z tego tytułu wyniosły 1.302,00 zł. Ponadto zapłacono 414,00 zł za osobę przebywającą w schronisku w grudniu 2023 r.
Łączna kwota wydatków w 2024 r. wyniosła **1.716,00 zł**,
- 5) podpisano umowę ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Judym” o świadczenie schronienia i usług opiekuńczych dla osób w kryzysie bezdomności w Schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „Katarzynka” w Synogaci. Okresowo w schronisku umieszczono 3 osoby, ponosząc opłatę w wysokości 75,00 zł za dobę na osobę wymagającą usług opiekuńczych.
Wydatki z tego tytułu w 2024 r. wyniosły **25.650,00 zł**,
- 6) szczególną uwagą i wsparciem objęto osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością w okresie zimowym.

4) **Łagodzenie skutków zima; Program „Akcja zima”.**

- 1) w miesiącach: styczeń – marzec oraz w listopadzie i grudniu 2024 r. pracownicy socjalni przeprowadzili monitoring w rejonach objętych pracą socjalną ustalając:
 - a) liczbę osób w kryzysie bezdomności w Kościanie, w tym osoby, dla których należało przygotować w sezonie zimowym miejsca noclegowe. Stwierdzono, że na terenie miasta przebywały 3 osoby w kryzysie bezdomności. Żadna z tych osób nie oczekiwała skierowania do schroniska,
 - b) liczbę osób w kryzysie bezdomności, którzy sami zapewniają sobie noclegi, jednakże wymagają wsparcia instytucjonalnego (zakup opału, wyposażenie w ciepłą odzież, posiłki, itp.). W tej grupie znalazły się 2 osoby.
- 2) ściśle współpracowano ze Strażą Miejską i Komendą Powiatową Policji w Kościanie w zakresie:
 - a) monitorowania miejsc ewentualnego przebywania osób w kryzysie bezdomności i zapobiegania zagrożeniu zdrowia i życia, wynikającego z niskich temperatur,
 - b) wymiany informacji i szybkiego reagowania na potrzeby mieszkańców związane z niskimi temperaturami,
- 3) w 2024 r. rozpatrywano wnioski mieszkańców o pomoc materialną w związku z trudnymi warunkami zimowymi. W tym okresie udzielono mieszkańcom następującego wsparcia:
 - a) przyznano i wypłacono zasiłki celowe lub specjalne zasiłki celowe na zakup opału 70 rodzinom na kwotę 53.599,25 zł (średnio 765,70 zł),
 - b) wydano ciepłą odzież i obuwie 3 osobom w kryzysie bezdomności,
 - c) 23 osoby korzystały przynajmniej z jednego gorącego posiłku,
 - d) 2 osoby otrzymały zasiłek celowy na sfinansowanie kosztów gorących posiłków. Zasiłki te zostały zrefundowane przez inną gminę.

Wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności realizuje 1 pracownik socjalny w ramach Działu Pomocy Środowiskowej. Wspecjalizowanie pracownika w pomocy tej kategorii osób usprawniło realizację planów wsparcia, pogłębiło współpracę z organizacjami działającymi na rzecz osób nie posiadających miejsca zamieszkania, poprawiło diagnostykę dotyczącą miejsc przebywania osób w kryzysie bezdomności.

5) *Pozyskiwanie i dystrybucja darów.*

W OPS prowadzono wielokierunkowe działania, zmierzające do pozyskiwania odzieży, artykułów pierwszej potrzeby oraz innych środków niezbędnych klientom do życia. W ramach tych działań współpracowano ze stowarzyszeniami, osobami fizycznymi. W efekcie, podopieczni znajdujący się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i życiowych otrzymywali pomoc rzeczową, która łagodziła skutki trudnych warunków mieszkaniowych i ubóstwa. Przyjęto odzież, bieliznę, obuwie, meble itp.

W 2024 r. z pomocy rzeczowej, organizowanej z pozyskiwanych darów, skorzystało 25 rodzin (łącznie 57 osób). Pomocy w tej formie udzielano 25 razy.

6) *Realizacja zadań wynikających z programu „Czyste powietrze”.*

Obsługę programu „Czyste powietrze” powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kościanie, na podstawie zarządzenia nr 310/20 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 27 października 2020 r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach wyliczenia przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego i wydawania w tych sprawach zaświadczeń.

Program przewiduje dopłaty do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych, a tym samym ograniczanie negatywnych skutków smogu. Zadanie realizowano w Dziale Zabezpieczenia Społecznego. Przyjmowano wnioski, ustalano wysokość dochodu i wydawano zaświadczenia. W 2024 r. wydano 106 zaświadczeń, tj. o 32 więcej w stosunku do roku 2023.

7) *Realizacja zadań związanych ze świadczeniami wynikającymi ze wzrostu cen energii, gazu i innych źródeł ogrzewania.*

1) DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła został wprowadzony ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1967 ze zm.). Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku zaczął realizować od 22.09.2022 r.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo kocioł olejowy.

W 2024 roku wypłacono 1 świadczenie na kwotę 3.000,00 zł (w 2023 roku: 23 świadczenia na kwotę 69.000,00 zł).

2) DODATEK GAZOWY

Dodatek gazowy został wprowadzony ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r., poz. 2687 ze zm.).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku gazowego zaczął realizować od 02.01.2022 r.

Dodatek gazowy przysługuje gospodarstwom domowym, w których głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi.

Wyplacono 181 świadczeń na kwotę 43.603,57 zł.

3) DODATEK OSŁONOWY

Dodatek osłonowy został wprowadzony ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2023 r., poz. 759 ze zm.). Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku osłonowego zaczął realizować od 02.01.2024 r.

Dodatek osłonowy został przygotowany dla osób o najniższych dochodach. Przysługiwał tym osobom, których dochód na osobę: w jednoosobowym gospodarstwie domowym nie przekracza 2.100,00 zł, w wieloosobowym gospodarstwie domowym nie przekracza 1.500,00 zł.

W roku 2024 wypłacono 871 świadczeń na kwotę 298.385,67 zł.

4) BON ENERGETYCZNY

Bon energetyczny został wprowadzony ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz.U. z 2024 r., poz. 859). Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące bonu energetycznego zaczął realizować od 03.07.2024 r.

Bon energetyczny został przygotowany dla osób o najniższych dochodach. Przysługiwał tym osobom, których dochód na osobę: w jednoosobowym gospodarstwie domowym nie przekracza 2.500,00 zł, w wieloosobowym gospodarstwie domowym nie przekracza 1.700,00 zł.

W roku 2024 wypłacono 1.140 świadczeń na kwotę 442.345,88 zł.

IX. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.

1. Kontynuacja projektu pn. „Kościańskie Pudełko Życia”

opracowanego w Klubie Integracji Społecznej, w ramach poszukiwania nowych form wspierania mieszkańców miasta Kościana w sytuacjach kryzysowych:

- 1) **cel projektu:** zapewnienie osobom starszym, samotnym, schorowanym oraz niepełnosprawnym właściwej opieki oraz wsparcia w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia,
- 2) **uczestnicy projektu:** mieszkańcy miasta Kościana,
- 3) **działania:** prowadzenie kampanii informacyjnej o sposobie korzystania z „Pudełka życia”, wydawanie karty zdrowia i „Pudełek życia”; pudełko życia to opatrzone specjalną naklejką opakowanie, wyposażone w kartę informacyjną, zawierającą najważniejsze dane dotyczące sytuacji zdrowotnej oraz inne ważne informacje kluczowe dla sprawnego przeprowadzenia akcji ratunkowej w przypadku braku kontaktu z osobą ratowaną,
- 4) **rezultaty:** wydano 17 pudełek życia, podnosząc poczucie bezpieczeństwa osób starszych, samotnych i chorych,
- 5) **termin realizacji projektu:** od 20 listopada 2017 r. - nadal,
- 6) **budżet projektu:** wykorzystywano zasoby sfinansowane w latach poprzednich.

2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024.

I. Moduł II

- 1) **cel programu:** zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy,

- 2) **forma pomocy:** poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”,
- 3) **termin realizacji:** rok 2024,
- 4) w ramach Programu z pomocy jednocześnie skorzystało 23 seniorów (wsparciem objętych zostało 26 seniorów),
- 5) **wartość Programu:** 15.749,00 zł.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy społecznej w Kościanie nie realizował modułu I programu.

3. Program pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2024.

- 1) **cel programu:** wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:
 - a) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
 - b) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi,
- 2) **adresaci programu:** członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad dziećmi i osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- 3) **forma i wymiar pomocy:** Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem dla siebie, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa wytchnieniowa może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Usługa w formie opieki wytchnieniowej realizowana była w dwóch formach:

- a) w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością w wymiarze 124 godz. na jednego uczestnika,
 - b) w ramach pobytu całodobowego w domu pomocy społecznej, w wymiarze 12 dni dla jednego uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 11 dni dla uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
 - c) z usługi w formie pobytu dziennego skorzystało 17 osób i wypracowano łącznie 1870,5 godz.,
 - d) z usługi w formie pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jarogniewicach, skorzystały 4 osoby dorosłe ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną. łącznie wykorzystano 31 dób,
- 4) **termin realizacji:** od 1 maja 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.,
 - 5) **wartość programu w kwocie:**
 - a) pobyt dzienny: 81.813,95 zł,
 - b) pobyt całodobowy: 23.694,80 zł.

Program w całości finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

4. Program „Opieka 75 +” – Edycja 2024.

- 1) **cel programu:** celem dotacji jest wsparcie samorządów w poprawie dostępności do usług dla osób w wieku 75 lat i więcej,

- 2) **adresaci programu:** osoby w wieku 75 lat i starsze, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagają opieki innych osób, a nie zawsze rodzina ma możliwość zorganizowania takiej opieki,
- 3) **forma i wymiar pomocy:**
- a) dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu w 2023 roku i były one kontynuowane w 2024 roku,
 - b) dofinansowanie do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2023 te usługi nie były świadczone (osoby nowe),
 - c) dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i starszych.
- W ramach usług opiekuńczych udzielono pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i wykonywano czynności pielęgnacyjno-higieniczne dla 47 osób, realizując 13 887 godzin.
- 4) **termin realizacji:** od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.,
- 5) **finansowanie programu:**
- wkład własny Gminy: 233.748,41 zł,
 - środki z budżetu państwa: 182.306,11 zł,
 - wartość programu ogółem: 416.054,52 zł.

5. Program „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ” - Edycja 2024.

- 1) **cel programu:** wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym,
- 2) **adresaci programu:**
- a) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
 - b) osoby z niepełnosprawnością posiadające orzeczenie:
 - o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 3) **forma i wymiar pomocy:** usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy asystenta w:
- wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego,
 - wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca,
 - załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych,
 - korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa),
 - zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.
- Grupą docelową było 6 osób z niepełnosprawnością, w tym 4 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną i 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Wymiar godzin usług asystencji osobistej dla jednej osoby niepełnosprawnej z niepełnosprawnością

sprzężoną wynosił 504 godziny, dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności 432 godziny.

Faktycznie z tej formy pomocy skorzystały 4 osoby dorosłe niepełnosprawne z niepełnosprawnością sprzężoną, które wykorzystały łącznie 1.976 godzin oraz 2 osoby dorosłe ze znacznym stopniem niepełnosprawności, które wykorzystały łącznie 836 godzin,

4) **termin realizacji:** od 24 kwietnia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.,

5) **wartość programu w kwocie:** 134.080,67 zł.

Program w całości finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

6. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

Dotacja została przeznaczona na dofinansowanie zadania własnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, polegającego na dofinansowaniu funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego. Celem dotacji było wzmocnienie samorządów lokalnych w realizacji zadania dotyczącego funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Wykorzystanie środków finansowych w maksymalnej wysokości warunkowane było organizacją co najmniej 6 posiedzeń ZI w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. zgodnie z zapisami art. 9 a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie/Zespół Interdyscyplinarny przeprowadził w 2024 r. 6 posiedzeń ZI. Środki finansowe zostały wykorzystane na zrefundowanie wynagrodzenia pracownika obsługującego posiedzenia Grup diagnostyczno-pomocowych oraz na zakup sprzętu AGD – ekspres do kawy. Ekspres wykorzystywany jest na obsługę posiedzeń członków ZI.

Koszt realizacji zadania wyniósł **6.000,00 zł** i sfinansowany został z dotacji (WUW własne).

7. Program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024 r.”

Celem Programu była pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”.

W ramach Programu zostały dofinansowane:

- a) dodatki do wynagrodzenia asystentów rodziny przez przyznanie asystentom dodatku do wynagrodzenia w wysokości do 2.400,00 zł, podzielonego na 12 części odpowiadającym miesiącom zatrudnienia, w wysokości do 200,00 zł za każdy przepracowany miesiąc, proporcjonalnie do wymiaru etatu. Dodatki do wynagrodzenia otrzymało dwóch asystentów zatrudnionych na umowę o pracę oraz jeden asystent zatrudniony na umowę zlecenie,
- b) koszty zatrudnienia asystentów rodziny – w wysokości nieprzekraczającej 30% wynagrodzenia ponoszone od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

Koszt realizacji zadania w 2024 r. z Funduszu Pracy wyniósł **44.268,50 zł**.

8. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”.

Celem Programu było dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zatrudnionych na podstawie stosunku pracy

przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego od 01.07.2024 r. do 31.12.2024 r. otrzymało 2 pracowników.

Koszt realizacji zadania w 2024 roku wyniósł z dotacji (WUW własne) **7.843,37 zł.**

9. Program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”.

Celem Programu jest dofinansowanie wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych na umowę o pracę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w postaci dodatku motywacyjnego.

Dofinansowanie wynagrodzeń w postaci dodatku motywacyjnego od 01.07.2024 r. do 31.12.2024 r. otrzymało 46 pracowników.

Koszt realizacji zadania w 2024 roku wyniósł **296.983,19 zł** i realizowany był z dotacji (WUW własne).

X. REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z POMOCĄ OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie realizował również zadania dotyczące wsparcia mieszkańców Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zmuszeni byli opuścić swój kraj. Pomoc ta realizowana była w następujących formach:

- 1) zapewnienie zakwaterowania, całodziennego wyżywienia zbiorowego, podjęcia innych działań niezbędnych do realizacji pomocy („70-tka”),
- 2) zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przez podmioty i osoby fizyczne („40-tka”),
- 3) przyznanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 4) przyznanie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł dla każdego obywatela Ukrainy z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
- 5) przyznanie pomocy materialnej dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne),
- 6) przyznawanie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, opłacanie składki zdrowotnej osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Poniżej tabela przedstawiająca zestawienie ilościowe i kosztowe opisanych form pomocy:

L.p.	Jednorazowe świadczenie pieniężne	Świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy	Liczba przeprowadzonych przez pracowników socjalnych kontroli	Zakwaterowanie i zapewnienie całodziennego wyżywienia zbiorowego oraz podjęcia innych działań niezbędnych do realizacji pomocy	Pomoc w zakresie dożywiania dzieci	Pomoc materialna dla uczniów	Świadczenia rodzinne	Składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Liczba świadczeń lub kontroli	3 wnioski	96 wniosków	94	2 osoby	4 uczniów	1 dziecko (6 świadczeń)	394 (18 rodzin)	10 (1 osoba)
Wartość świadczenia:	1.500,00	207.720,00	nie dotyczy	0,00	1460,50	581,97	229.103,08	0,00
Koszt zadania:	30,00	3.216,00		0,00	0,00	0,00	6.711,35	0,00
Pozostałe wydatki:	0,00	0,00		12.740,00	0,00	0,00	34.536,69	3.227,05
Razem wydatek:	1.530,00	210.936,00		12.740,00	1460,50	581,97	270.351,12	3.227,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej i Działu Zabezpieczenia Społecznego.

Osoby fizyczne oraz podmioty gospodarcze, które zapewniały zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, mogli złożyć wniosek o świadczenie maksymalnie do 31 lipca 2024 r. Rekompensata mogła dotyczyć wyłącznie okresu zakwaterowania do 30 czerwca 2024r.

XI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE WEDŁUG ŹRÓDŁA FINANSOWANIA (wartość w zł).

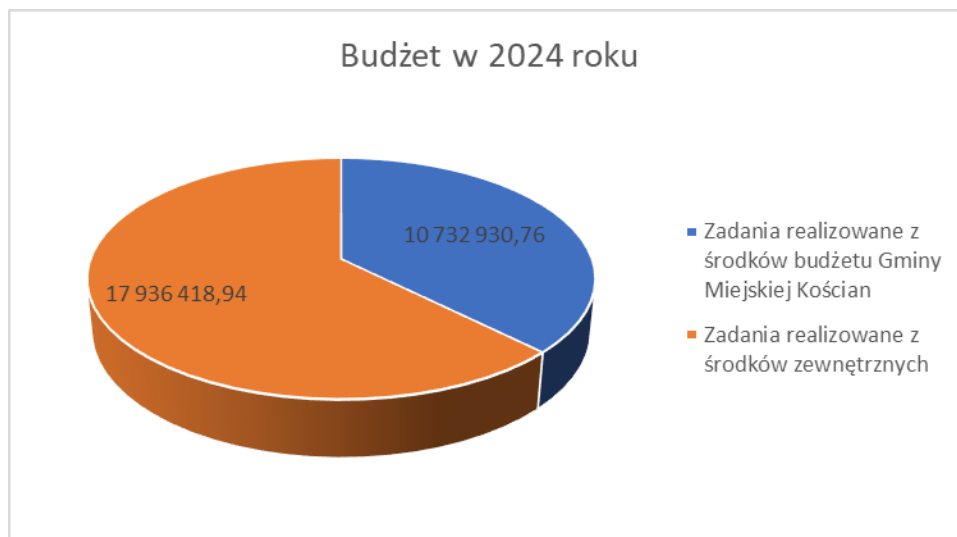
Wykaz zadań	Kwota świadczeń	Kwota kosztów	Pozostałe	Ogółem
1	2	3	4	5
Ogółem	17.998.004,24	435.756,05	10.235.589,41	28.669.349,70
Zadania własne	3.288.549,14	0,00	7.444.381,62	10.732.930,76
Domy Pomocy Społecznej	1.057.243,74	0,00	0,00	1.057.243,74
Ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych	0,00	0,00	0,00	0,00
Zasiłki okresowe i celowe (w tym także zasiłki specjalne celowe, schronienia.	98.518,33	0,00	0,00	98.518,33
Zasiłki stałe	83.538,09	0,00	0,00	83.538,09
Usługi opiekuńcze + Opieka 75+	0,00	0,00	1.252.429,34	1.252.429,34
OPS	0,00	0,00	5.280.714,17	5.280.714,17
OPS / kuratela	10.200,00	0,00	0,00	10.200,00
Zespół Doradztwa Rodzinnego	0,00	0,00	47.166,67	47.166,67
Pieczą zastępczą	330.521,76	0,00	0,00	330.521,76
Stypendia	4.534,95	0,00	0,00	4.534,95
Dodatki mieszkaniowe	1.547.377,27	0,00	0,00	1.547.377,27
Dożywianie	156.615,00	0,00	0,00	156.615,00
Asystent Rodziny	0,00	0,00	128.900,43	128.900,43
Zespół Interdyscyplinarny	0,00	0,00	107.426,26	107.426,26
Świetlica Socjoterapeutyczna	0,00	0,00	401.364,83	401.364,83
Klub Integracji Społecznej	0,00	0,00	70.490,24	70.490,24
Prace społecznie użyteczne	0,00	0,00	25.406,00	25.406,00
Kościński Telefon Zaufania	0,00	0,00	12.551,06	12.551,06
Lokalne Centrum Wolontariatu	0,00	0,00	69.983,03	69.983,03

Program "Korpus Wsparcia Seniora"	0,00	0,00	4.877,33	4.877,33
Projekt "Wielkopolskie telecentrum opieki"	0,00	0,00	2.572,26	2.572,26
Projekt „Rozwój i wzmacnianie potencjału kadry KIS w Kościanie. Teraz MY!”	0,00	0,00	500,00	500,00
Fundusz Alimentacyjny	0,00	0,00	40.000,00	40.000,00
Środki finansowe z Funduszu Pracy	0,00	0,00	44.268,50	44.268,50
Program "Asystent Rodziny"	0,00	0,00	44.268,50	44.268,50
Środki finansowe z Funduszu Solidarnościowe-go	0,00	4.697,83	234.891,59	239.589,42
Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością"	0,00	2.629,03	131.451,64	134.080,67
Program "Opieka Wytchnieniowa"	0,00	2.068,80	103.439,95	105.508,75
Fundusz Pomocy	440.365,55	9.957,35	50.503,74	500.826,64
Dożywianie	1.460,50	0,00	0,00	1.460,50
Świadczenie jednorazowe 300,00 zł	1.500,00	30,00	0,00	1.530,00
Zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy 40,00 zł	207.720,00	3.216,00	0,00	210.936,00
Zakwaterowanie i wyżywienie zbiorowe 70,00 zł	0,00	0,00	12.740,00	12.740,00
Stypendia	581,97	0,00	0,00	581,97
Świadczenia rodzinne	229.103,08	6.711,35	34.536,69	270.351,12
Ubezpieczenia zdrowotne od świadczeń rodzinnych	0,00	0,00	3.227,05	3.227,05
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	46.603,57	932,07	0,00	47.535,64
Dodatek dla gosp. domowych	3.000,00	60,00	0,00	3.060,00
Dodatek gazowy	43.603,57	872,07	0,00	44.475,64

Zadania zlecone + WUW własne	14.222.485,98	420.168,80	2.412.674,16	17.055.328,94
Ubezpieczenia Zdrowotne od zasiłków stałych	0,00	0,00	55.684,06	55.684,06
Zasiłki okresowe	89.823,94	0,00	0,00	89.823,94
Zasiłki stałe	537.543,74	0,00	0,00	537.543,74
OPS/opiekun prawny	6.000,00	90,00	0,00	6.090,00
OPS	0,00	0,00	549.587,19	549.587,19
Usługi specjalistyczne + Opieka 75+	0,00	0,00	287.280,43	287.280,43
Dożywianie	434.385,00	0,00	0,00	434.385,00
Dodatek osłonowy	297.956,67	5.959,13	0,00	303.915,80
Bon energetyczny	422.045,88	0,00	12.661,38	434.707,26
Stypendia	10.699,75	0,00	0,00	10.699,75
Świadczenie wychowawcze	625,32	2.000,00	0,00	2.625,32
Świadczenia rodzinne	11.638.973,17	386.455,87	1.102.370,93	13.127.799,97
Fundusz alimentacyjny	784.432,51	24.260,80	0,00	808.693,31
Program "Korpus Wsparcia Seniora"	0,00	0,00	10.871,67	10.871,67
Karta Dużej Rodziny	0,00	1.403,00	0,00	1.403,00
Zespół Interdyscyplinarny	0,00	0,00	6.000,00	6.000,00
Kościański Telefon Zaufania	0,00	0,00	12.480,00	12.480,00
Asystent Rodziny	0,00	0,00	7.843,37	7.843,37
Systemy dziedziczne wykorzystywane do pracy w obszarze pomocy społecznej	0,00	0,00	8.400,00	8.400,00
Ubezpieczenia zdrowotne od świadczeń rodzinnych	0,00	0,00	359.495,13	359.495,13
Środki finansowe z Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej	0,00	0,00	37.699,42	37.699,42
Projekt „Rozwój i wzmacnianie potencjału kadry KIS w Kościeńcu. Teraz MY!”	0,00	0,00	37.699,42	37.699,42

Środki finansowe z UE i BP	0,00	0,00	11.170,38	11.170,38
Projekt "Wielkopolskie telecentrum opieki"	0,00	0,00	11.170,38	11.170,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji księgowej.

Źródło: Dane na podstawie ewidencji księgowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie w 2024 roku.

XII. REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016-2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.

Realizowano założenia określone w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”, w szczególności cele strategiczne, należące do kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w tym:

- 1) **„Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie”**
Opis działań, podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale V sprawozdania pn. „Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny” (str. 16–23), w rozdziale VII sprawozdania pn. „Realizacja »Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2022-2024«” (str.27-31),
- 2) **„Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych”,**
Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale IV.7. sprawozdania pn. „Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych” (str. 13-14), w rozdziale VIII.2. sprawozdania pn. „Realizacja innych zadań polityki społecznej” (str. 31-40), w rozdziale IX sprawozdania pn. „Realizacja Projektów i Programów” (str. 41-44),
- 3) **„Przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej”.**

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej za 2024 r. oraz z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2024-2030”.

XIII. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Na podstawie stałego monitoringu, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie oraz w oparciu o „Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2023 r.” zdiagnozowano najważniejsze potrzeby mieszkańców Kościana w zakresie pomocy społecznej. Bieżąca diagnoza stanowi potwierdzenie celów i kierunków działania, przyjętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025” i dotyczy kilku obszarów, związanych z kształtowaniem polityki społecznej w mieście. Zidentyfikowane potrzeby w strategicznych obszarach pomocy społecznej to:

1. Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie, w tym:

- 1) promowanie wartości rodziny oraz jej wzmacnianie poprzez:**
 - a) upowszechnianie programów edukacyjnych zorientowanych na zdobywanie umiejętności potrzebnych do pełnienia ról w rodzinie,
 - b) upowszechnianie programów międzypokoleniowych, zwłaszcza włączających osoby w wieku senioralnym w życie rodziny i lokalnej społeczności, a także wpływających na utrzymywanie więzi między seniorami wymagającymi wsparcia a ich młodszymi członkami rodzin,
 - c) pracę asystentów rodziny,
- 2) zapobieganie uzależnieniom członków rodzin, profilaktyka w zakresie uzależnień poprzez:**
 - a) pozostawienie dostępności do specjalistów do spraw uzależnień na dotychczasowym poziomie, organizowanie spotkań ze specjalistami w szkołach, klubach osiedlowych itp.,
 - b) edukacja nauczycieli i wychowawców oraz szkolenia pracowników samorządowych na temat istoty i rodzajów uzależnień,
- 3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy poprzez:**
 - a) działania programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,
 - b) podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy domowej,
 - c) podnoszenie specjalistycznej wiedzy nauczycieli, pracowników służby zdrowia, służb mundurowych w zakresie wczesnego wykrywania przemocy domowej,
 - d) udostępnienie mieszkań osobom dotkniętym przemocą,
- 4) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet poprzez:**
 - a) promowanie elastycznych form zatrudnienia, umożliwiających pogodzenie pracy zawodowej z funkcjami opiekuńczymi w rodzinie,
 - b) działania na rzecz uzupełnienia kwalifikacji i nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania zatrudnienia przy wykorzystaniu platform internetowych,
 - c) realizacja Programu Aktywizacji i Integracji,

2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych, w tym:

- 1) **zwiększenie dostępności opieki medycznej i społecznej dla osób starszych poprzez:**
 - a) rozwijanie bazy wolontariatu dla osób starszych,
 - b) utworzenie grupy wsparcia dla opiekunów osób starszych i niesamodzielnych,
 - c) prowadzenie działań na rzecz zwiększenia dostępności do lekarzy geriatrów,
 - d) utworzenia mieszkania wspomaganego,
- 2) **tworzenie warunków do aktywności społecznej i zawodowej osób starszych poprzez:**
 - a) przystąpienie do Ogólnopolskiej Karty Seniora uprawniającej do różnego rodzaju zniżek,
 - b) pogłębianie wspólnych inicjatyw z instytucjami i organizacjami pozarządowymi dla realizacji celów społecznych, inicjowanie wspólnych wydarzeń,
 - c) prowadzenie działań włączających seniorów w pracę wolontarystyczną.

3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym:

- 1) **aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością poprzez:**
 - a) informowanie pracodawców i osób z niepełnosprawnością o możliwościach dofinansowania szkoleń ze środków PFRON,
 - b) działania zmierzające do utworzenia na terenie Kościana zakładów pracy chronionej, spółdzielni socjalnych,
- 2) **poprawa warunków życia osób z niepełnosprawnością poprzez:**
 - a) organizowanie warsztatowych form terapii zajęciowej, dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb,
 - b) utworzenie systemu informowania o formach pomocy i inicjatywach społecznych,
 - c) włączanie osób z niepełnosprawnością w organizowanie lokalnych inicjatyw okolicznościowych,
 - d) prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach uwrażliwiających na potrzeby osób z niepełnosprawnością i ze szczególnymi potrzebami oraz edukujących w zakresie zachowań społecznie akceptowanych,
- 3) **realizacja polityki wsparcia osób w kryzysie bezdomności poprzez:**
 - a) kontynuowanie porozumienia w sprawie objęcia osób bezdomnych usługami świadczonymi przez schronisko w Lesznie,
 - b) zorganizowanie ogrzewalni w okresie zimowym dla osób odmawiających umieszczenia w schronisku.

Potrzeby miasta Kościana w zakresie pomocy społecznej określone zostały w dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”, opartym na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena, zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana przez Burmistrza Miasta Kościana do dnia 30 kwietnia 2025 r. i stanowi podstawę do planowania budżetu na rok następny.